№ 20.

„სახალხო გაზეთი“

№ 20.

კვირა, 30 მაისი 1910 წ. ყოველდღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო გამოცემა წელიწადი პირველი

„სახალხო გაზეთის“

კანტორა აცხადებს, რომ ვისაც გაზეთის გამოწერა უნდა, ფული აუცილებლად ამ ადრესზე უნდა გამოგზავნოს: Тифлисъ Большая Ванкская № 12, Семену Пашалишвили.

ვისაც ფული გამოგზავნილი აქვს სხვა ადრესზე, ვთხოვთ აცნობონ ფოსტის კანტორას ამ ადრესზე გადასცენ ფული.

---

26 მაისს ქ. ქუთაისში გარდაიცვალა ვარშავის უნივერსიტეტის სტუდენტი

კონსტანტინე მელიტონის ძე ჩხაიძე,

რასაც ღრმა მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ მშობლები მისი: მღვდელი **მელიტონ ბესარიონის ძე, ტერეზია გიგოს ასული,** ძმანი და დანი **კალინიკე, ალექსანდრა, სერაფიმა, ილიოდორი, ილია** და **აგრაფინა ჩხაიძეები.** პანაშვიდი ყოველ დღე 1 აღამოს ექვს საათზე, მიცვალებულის გამოსვენება დასაკრძალავად საკუთარი სახლიდან, მესხეთის ქუჩა, 30 მაისს კვირას ქუთაისის მთავარ-ანგელოზის სასაფლაოს ეკლესიის გალავანში ნაშუადღევის ხუთ საათზე. (1—კვ.—1)

ძმ. ზუგალაშვილეგის სახალხო სახლი

არტისტი ქალი ელისაბედ ჩერქეზიშვილისა

ორშაბათს, 31 მაისს, 1910 წ.

ქ-ნ ნ. მ. გაბუნია-ცაგარლის და ბ-ნ ვ. აბაშიძის მონაწილეობით გამართავს წარმოდგენას. წარმოდგენილი იქნება:

I.

ფული და ხარისხი

კომედია 5 მოქმ., ნ. აზიანისა.

II.

საკონცერტო განყოფილება

მონაწილ. მიიღებენ: **ქ-ნი მარიამ გიორგის ასული მუსხელაშვილისა,** ბ-ნი ელიოზოვი, გ. ჩუბინაშვილი. დაუკრავს **მიხეევა.**

III.

ჯერ დაიხოცნენ მერმე დაქორწილდნენ

კომ. 2 მოქმ., რ. ერისთავისა.

მონაწ. მიიღებენ: ქ-ნნი ნ. გაბუნია-ცაგარლისა, ე. ჩერქეზიშვილისა, ბერიძისა, ნებიერიძისა, ციმაკურიძე; ბ-ნნი გ. აბამიძე, ნ. გოგირიძე, მგალობლიშვილი, იმედაშვილი, ბერიშვილი, ჭელიძე, ჩქარეველი, ნეიმანი და ჰეპანოვი.

ანტრაქტებში დაუკრავს საზანდარი. ■ ადგილების ფასი 10 კ-ან 2 მ-დე.

დასაწყისი საღამოს 8½ საათზე. რეჟისორი **აბაშიძე.**

ძმ. ზუგალაშვილეგის სახალხო სახლი

ოთხშაბათს, 2 ივნისს 1910 წელს.

ლ. ჩერქეზიშვილის და **ნ. ჯავახიშვილის** მონაწილეობით

ქართულ სცენის მოყვარეთაგან წარმოდგენილი იქნება

ქრისტინე

დრამა 4 მოქ. და 5 ხუთრო. ბ. ირმოელისა.

მონაწილეობას მიიღებენ: ქ-ნნი ს. ანკარა, თ. თამარაშვილი, ა. კავთელი, ე. ციმაკურიძე; ბ-ნნი: გ. ანაშვილი, მ. ინაშვილი, ა. მეტრეველი, მიშა, ს. ნარი, ს. ჰეპანოვი, მანჯავიძე, სალაყაია, რატიშვილი, ჯანკვატაძე, ციბაძე.

დასაწყისი 8½ საღამოს საათზე. ბილეთების ფასი 1 მანეთიდან 10 კაპ.

ბილეთები იყიდება თეატრის კასაში. დილით 12—2 საათამდე საღამოთი 6—8 საათამდე. გამგე **ა. ბადრიძე.**

სახალხო თეატრი

კვირას 30 მაისს გაიმართება

კონცერტი

კ. ფოცხვერაშვილისა

კონცერტის დაწყებამდე ბ. კარგარეთელი წაიკითხავს რეფერატს: „მუსიკა და მისი გამონატულება“. 1) ქართული ეროვნული სიმღერები ხოროსა და ორკესტრისათვის შემუშავებული კ. ფოცხვერაშვილის ალერ. 2) „ბრძოლა ამირანისა ბაყბაყ დევთან“ სიმფონიური ოცცხალ სურათებიანი ესკიზი მუსიკა კ. ფოცხვერაშვილისა. 3) ორკესტრი შესრულებს დავლურსა და ლეკურს ბალანჩივაძის ოპერიდან. (თამარ ცბიერი). 4) ქართული მარში იპოლიტოვ-ივანოვის სიუიტიდან „ივერია“ 5) ქართულ რომანსებს შესრულებენ ბ. ბ. კარგარეთელი და ცხომლიძე. სიმფონიური ესკიზი. ცოცხალს სურათებს დასდგამს მხატვარი ვ. ზომმერი.

ხოროში მონაწილეობას იღებს 100 ქალი და კაცი. ორკესტრში 40 კაცი.

ბილეთების ფასი 5 კ. 80 კ.-მდე. დასაწყისი ღილის 12½ საათზე.

(4—4). ლოტბარი **კ. ფოცხვერაშვილი.**

ე ქ. ვ. ღამგაშიძის სანატორიუმი

პატარა ცემში

გაიხსნება 15 ივნისს ორის განყოფილებით:

ერთი—საბავშო, მეორე—დიდებისათვის.

დაწვრილებით პირობების გასაგებად მსურველთ უნდა მიმართონ წერილით ექიმს ვახტანგ ღამბაშიძეს **ბორჯომით** პატარა-ცემს.

(25—1)

ტფილისის გუბერნიის თავად-აზნაურთა წინამძღოლი

აუწყებს გუბერნიის თავად-აზნაურთ, რომ ამა მაისის 30, ღილის 12 საათისათვის თავად-აზნაურთა დეპუტატთა საკრებულოს ბინაზე (ბელინსკის ქ. № 2) დანიშნულია გუბერნიის თავად-აზნაურთა საგანგებო კრება.

კრებამ უნდა განიხილოს: 1) თავად-აზნაურთა 1909 წლის თანხების მოძრაობის ანგარიში 2) სავარაუდო აღრიცხვა 1910 წლის შემოსავალ-გასავლისა. (2—ნ.—2)

ფას დაკ- „თეთრი კვირა“ ლებით

31 მაისს 1, 2, 3, 4 და 5 ივნისს

თეთრი კვირა

ჭეტად ფას დაკლებით გაიყიდება

გ. მ. ჩილინგაროვის

მაღაზიის სხვა და სხვა განყოფილებებში

სასახლის ქუჩა.

საზღვარ-გარეთის ხალათები,	**საზღვარ-გარეთის იუბკები,**
ბატისტისა—არშინ. 2 მან. 75 კაპ.	აბრეშუმისა—7 მან. 75 კაპეიკიდან.
არშიისა — 5 მან. 50 კაპეიკიდან.	ალპაგისა - 2 მან. 35 კაპეიკიდან.
აბრეშუმისა 6 მან. 75 კაპეიკიდან.	საზღვ.-გარეთის ლიფები—1 მ. 40 კ.
საზღვარ-გარეთის ქალის ტანსაბამსი,	**გარეთ იუბკები,**
ბატისტისა — — 12 მანეთიდან.	შალისა — 4 მან. 75 კაპეიკიდან.
აბრეშუმისა — — 19 მანეთიდან.	პიკისა — 5 მან. 75 კაპეიკიდან.
ტიულისა — — 20 მანეთიდან.	ტილოსი— 3 მან. 75 კაპეიკიდან.

აგრეთვე იყიდება: შარფები, აბგები, ქოლგები, ქამრები, წინდები, ხელთათმანები, ხელსახოცები, არშიანი ფაკეტები, სანგალის ნაკერები, ბატისტისა, არშიის კუპონები, ქუსლები, ქალის თეთრ.

(2—1059—1) **ფასები შესამჩნევად დაკლებულია.** ტელეფონი № 850.

ფას დაკ- „თეთრი კვირა“ ლებით

„ედემის“ ბაღი

ვერაზე

კვირას, 30 მაისს, 1910 წელს.

ტფილისის ქართულ ფილარმონიულ საზოგადოების

სამუსიკო სკოლის სასარგებლოდ

კნ. მ. დ. ჭავჭავაძისა გამართავს

არიფანა-მაისობას.

საუმელ-სასმელების ფასი რესტორანისაზე ბევრად ნაკლებია, რადგანაც ყოველივე სანოვაგე მინაურულად არის მომზადებული.

შუადღის 12 ს.-დან, ღამის 12-მდე დაუკრავს: სამხედრო მუსიკა, საზანდარი და ლუდუკი.

გამართული იქნება „ბედიერების ყანწი“, ამერიკელი ბაზარი, petide xleuelu და კონფეტები.

ერევნის მოედნიდან წასვლა შეიძლება ავტომობილებით. ფასი 30 და 50 კ. ვისაც სურს წინათვე დაიკვეთოს მაგიდა, უნდა 29 მაისამდე ჩაეწეროს; 1) სამუსიკო სკოლის სადგომში, (საპიორის ქუჩა № 18): 2) ხიდეკელის წიგნის მაღაზიაში, (გოლოვ. პროსპექტი პირველ გიმნაზიის პირდაპირ); 3) ღვინის საწყობებში „საერო“, „კახეთის მევენახეთა საზოგ.“, (თამამშევის ქარვასლის ქვეშ); 4) „ძმობა“, (გოლ. პროსპ. დობჟანსკის სახ.); 5) მასსიუს საკანდიტროში, (სასახლის ქუჩა სარაჯიშვილის სახლი) და თვით მასპინძელთან კნ. მ. დ. ჭავჭავაძის (საპიორ. ქუჩა № 26).

ბაღში შესვლის ფასი 30 კ., ყმაწვილებისათვის 15 კ. (2—293—2)

კვირას, 30 მაისს ეუუტაიდში 1910 წელს,

სახალხო სახლთან არსებულ მუსიკალური საზოგადოების სასარგებლოდ გაიმართება

დიდი სეირნობა

დილით ბავშვებისათვის, საღამოთი დიდებისათვის

პროგრამა: გურული და ქართული ხორო, ნაციონალურ კოსტიუმებში, გაიშვება რვა შარი ცეპელინის სისტემისა, საზანდარი. მკითხავი ბ-ნი კანევსკი უპასუხებს ყველა კითხვებზე, რაც შეეხებიან ადამიანის ბედიღბალს, მანდალინისტთა ხორო, ჟეტონები, აჩვენებენ კავკასიის მხეცს.

იქნება რუმინიელი ორკესტრი ნაციონალურ კოსტიუმებში, სამხედრო მუსიკა, ზურნა, გრამმოფონი, ვარჯიშობა ბაირაღებით, სირბილი ტომრებში საჩუქრებით, ბავშვების ცეკვა, სროლა ნიშანში, ბეკედების სროლა, ციგის ქალი—მკითხავი საჩუქრებით, კოშკში, დედოფალა, ღია ბარათები საჩუქრებით, პტი-შვო, „კონფეტტი“, ყვავილები, ფოსტა.

ყველასათვის ხელ-მისაწვდენი ბუფეტი. ქალთამი—ავტომატი.

ბაღი შესამჩნევად იქნება განათებული. დასაწყისი სეირნობისა დილით 10 საათზე; საღამოთი—ნაშუადღევის 4 საათზე. ფასი შესასვლელი ბავშვებისათვის 10 კ., დიდებისათვის 20 კ., დილის 10 საათიდან საღამოს 12 ს. იქნება მიმოსვლა ავტომობილებისა ერევნის მოედნიდან მუუტაიდამდე. ფასი შესასვლელი ბილეთით 60 კ. ისე კი—50 კაპ.

ავეჯეულობით მოწყობილი ნომრები

„ელგრუსი“

გაიხსნა. ოლგინის ქუჩა, № 8. ოცი ოთახი ყოველგვარი მოწყობილობით, ცივი და თბილი ვანები. ნომერის ფასი 80 კ.—3 მ. 50 კ. თვიურად ფას დაკლებით. ზრდილობიანი მოსამსახურეები; სიწმინდე და ბეჯითობა.

(3—291—3) პატივისცემით **ზენო გულიევი.**

ტფილისის კერძო სამკურნალო

30 მუდმივი საწოლით და სამშობიარო განყოფილებით.

ღია არის ყოველ დღე გარეშე მოსიარულე ავადმყოფთათვის.

ქსენიას ქუჩ, სახლი № 7 „ვეტცელის“ სასტუმროს ახლოს,

ტელეფონი № 590.

ლამბაშიძე ვ. დ.: შინ. და ბინაშვ. ყ.-ღდე; გარდა კვირა. 11-12 სა.

გედევანიშვილი მ. ა. ნერ. და ელექ. ორშ., ოთხშ., და პარ. 10½—11 ს.

გორბოვსკი-ზარანეკი ე. ვ. თვალისა. ყოველ-დღე კვირის გარდა 12—1 საათ.

გურკო გ. ა. შინაგ. შაბ. 1—2 ს. და კვირას 11—12 ს.

კარშინი. ა. ა. კან. და ვენ., ყოველ დღე კვირას გარდა 2½—3½ ს.

მალალაშვილი გ. გ. შინ., სამშ. და შაბ. 10—12 ს.

ქიქოძე ტ. ს. შინაგანი. ორშ. და ოთხშაბ. 9—10 ს.

მანსვეტოვი ვ. მ. შინ., ორშ., ოთხშ., და პარ. 1—2 ს.

მელიქიშვილი. ნ. მ. ქირურ. და დედაკაც. ყოველდღე 12—1 ს.

ფირალდოვი რ. ბ. ქირურ. ყოველ-დღე 11—12 ს.

პაპოვი ვ. ა. კურ., ყელის და ცხვი., ყო. დღე გარდა პარას. 2—2-ნახ. ს.

სობოლევსკი გ. ვ. ქირურ., ყოვ. დღ, 9—11 ს.

სამკურნალოს აქვს მოწყობილი საკუთარი მიკროქიმიურ. და ბაქტეროლოგიური ლაბორატორ. რომელსაც გასაგებს ექიმი ე. გ. ფედოროვი.

რჩევა ღირს 50 კ., საწოლები 2 მანეთიდან დაწყებული. ოპერაც. კონსულტაც., ელექტრონით წამ., მასსაჟი, ყვავილის აცრა, ძიძათა შემოწმება და სხვა შელავათ. საფასურით. (200—ნ.—190)

მნათე წმ. სამების

ეკკლესიისა

სთხოვს ზემო აღნიშნულის ეკლესიის მრევლს, რომ კვირას, 30 მაისს, ღილის 11½ საათზე შეიკრიბნენ სამების ეკლესიაში, სადაც უნდა მოხდეს არჩევანი მედავითნისა.

წმ. სამების ეკლესიის მნათე **გიორგი ივანოვი.** (1—303—1)

ქართული საზაფხულო თეატრი

ოთხშაბათს, 2 ივნისს 1910 წელსა

აპაპი ფერეთელი

წაიკითხავს ლექციას

„ქართული არქეოლოგიური ნაშთები“

1. შესავალი, 2. შემოსევა აზიელ დამპყრობელთა: მურვანყრუსი, ჩინგისყანისა, თემურლანგისა, ბაიაზეთისა, შახბაბაზისა და სხვათა: 3. ამ შემოსევისაგან გადარჩენილი ნაშთები, 4. სალარო თვალსაჩინო არქეოლოგიურ სიძველისა, 5. ხალხის გადმოცემებში და ზღაპრებში დარჩენილი ნაშთები.

განფასები ახევრებულია **დასაწყისი სალ. 9 ნახ. საათზე.**

ქართველი თავად-აზნაურების

ახალი საზაფხულო თეატრი

დირექცია **ი. რ. პელტცერისა.**

კვირას, 30 მაისს, წარმოდგენილი იქნება პირველად

შეშლილი დღე ანუ ფიგაროს ქორწინება.

კომ. 5 მოქმ. ბამარშეისი.

მონაწილეობას იღებს მთელი დასი.

ბილეთები იყიდება თეატრის კასაში, ყოველ დღე.

მზადდება დასადგმელად პატარა „ქაჯი“ ფეოდორ სოლოგუბისა.

დასაწყისი საღამოს 8 საათზე.

(2—უ.—2) დირექტორი: **ი. რ. პელტცერი.** გამგე: **ი. ა. ვლადიმიროვი.**

კვირას, 30 მაისს, დიდუბეში, ეკკლესიის მახლობელად მარცხნივ მხარეს,

გაიმართება კავკასიური

ჯიდაობა

ნადეუდინის საძალებო საბავშვო პრიუტის სასარგებლოდ

დღეს იჭდიავებენ 6 წყვილი

კულა გლდანელის

თანადასწრებით

1. **ჯიბგირი** და **რუსი მიხეილ ჩუგუნოვი** **გიორგი ჯიბგირი** იწვევს **ლადო გელაშვილს** (რომლებმაც იჭიდავეს ნიკიტინის ცირკში

2. **ქურხული** და **თედო კაკაშვილი;** 3. **ვერელი ჯაფარა** და **გიორგი კახურიშვილი;** 4. **შაშუა ვერელი** და **გიორგი მიქელაშვილი;** 5. **გიგო ხუციშვილი** და **პატარა კახელი, ნიკო ტილიშვილი** და **მიხა წერეთლისშვილი.**

მოუყვარენი:

1. ერეკლე კახელი და სულხანაშვილი; 2; ნიკო ვერელი და ნიკა ბერიძე; 3. დათიკო ტკოცელი და მალაქია ქიზიყელი; 4. ვერელი დათიკო და შაქრო ფურცელაძე; 5. კახელი წერეთელი და ბებერუა როსტიაშვილი; 6. მთიული ისაკო და თონეთელი შაქრო ჰაპუნაშვილი; 7. ჯაფარიძე და მიხაკა ქართველი.

ადმინისტრაციას აქვს სრული უფლება შესცვალოს მოჭიდავენი.

ადგილების ფასი: ლოჟა 4 მ., 1-ლი რიგი 80 კ., 2—60 კ., 3 და 4—50 კ.. გალერეია 30 კ. **დასაწყისი სადამოს 5½ საათზე.** **ადმინისტრაცია.**

ვაგზლის კერძო სამკურნალო

კარედან ყოველ დღე მოსიარულე ავადმყოფთათვის.

ვოგზლის ქუჩა, № 8, ს. ენფიანჯიანცისა, ტელეფონი № 695.

ვ. ვაშაყმაძე—ყოველ დღე 9—11 ს. კბილის ავადმყოფ.

ა. გ. გომბრთელი—ყოველ დღე, შინაგ. და ბავშვ. ავად. 2—3 ს.

ა. ნ. დიასამიძე—ყოვ. დღე, 11½—12½ ს. სიფილისი, კანისა და ვენერ.

ნ. მ. მელიქიშვილი—ყოველ დღე, ქირურგ. და ქალებისა, 1—2. ს.

ბ. ა. პოპოვი—ყელ., ყურ. და ცხვირ. ყოველ დღე 12—1 ს.

ე. გ. ფეოდოროვი—ყოველ დღე, ოთხშ. და კვირის გარდა, 11—12 2 ს. შინაგანი და ბავშვების ავადმყოფობანი. მიკრთსკოპიული, ბაქტეოროლოგიური და ქიმიური გამოკვლევანი; აგრეთვე ყვავილის აცრა და ძიძების გასინჯვა- ფასი რჩევისათვის 50 კაპ. ოპერაციები და კონსილიუმი მორიგებით.

(წლ.—ნ.—352)

ქვიზხეთელი

მშვენიერ ალაგას

ქირავდება შიო ჩიტაძის აგარაკი. მსურველებმა უნდა მიმართოს პეტრე სურგულაძეს, არაგვის ქუჩა, № 5. (5—ნ.—3)

ზემო ავჭალაში

იძლევა აგარაკი

ორი ოთახი თავის სამზვარეულოთი. ოთახები მოთავსებულია ზემო სართულში და გარშემო მშვენიერი ბაღი აკრავს. პლატფორმიდან სულ შვიდი წუთის სასიარულოა.

მოითხოვეთ „სახ. გაზ.“ რედაქციაში.

ექიმი **ქუთაისში** **კ. თ. ტყეშელაშვილი**

იღებს შინაგან და **სპეციალურად ვენერიულ** სნეულებით ავადმყოფთ (ხუსუტატი, სიფილისი, სამარდგ მილის, ბუმტის და თირგმელების (ჭაჭების) სატკივარი). დილით 9—12, საღამოთი 5—7 საათ., გვირაბებით მზოლოდ დილით. ტფილისის ქ., სახლი ფირალოვისა. (72—ბ.—54

ექიმი **კბილისა ქუთაისში** **ნ. ა. დემიდოვი**

იღებს ავადმყოფებს ყოველ დღე დილით 8—2 ს. საღამოთი 4—7 ს. პლომბის გაკეთება, კბილის ჩასმა და პროტეზები. აბოლონის ქუჩა, N 14, სახლი დემიდოვისა. (0—586—446)

კაბინეტი **ელექტრონის და რენტგენის სამკურნალოსი** **მ. გედევანიშვილისა.**

იღებს ავადმყოფებს დილით 12—1 ს. საღამოთი 6—საათ. გერა ყოროანოვის ქუჩა, ბაგუთ. სახლი, N 20, ტელ. N 79. (0—ნ.—75)

სახელმწიფო სათათბირო

(ს.-პეტერბურგის დეპეშათა სააგენტო)

28 მაისის, დიდის სხდომა.

თავმჯდომარეობს თავ. **გოლიკონსკი.** ოპოზიციის ცალიერ სკამებს ზოგიერთი მემარჯვენეები იკავებენ. სხდომაზე 160 კაცია. განაგრძობენ ფინლიანდიის კანონ-პროექტის მუხლებრივს განხილვას. უკამათოდ მიღებულ იქმნა მეორე განყოფილება კომისიის რედაქციით, რომლის მიხედვით ფინლიანდიის სეიმი სახელმწიფო საბჭოში ორს წევრს სამი წლით ირჩევს, ხოლო სათათბიროში—ოთხს. მიღებულ იქმნა აგრეთვე მესამე განყოფილებაც. შემდეგ სათათბირო გადადის პროექტის მესამედ განხილვაზე. მესამე მუხლი საბოლოოდ მიღებულ იქმნა კომისიის რედაქციით. მეოთხე მუხლის განხილვის დროს სახელმწიფო კონტროლიორი **ხარიტონოვი** აცხადებს, რომ მთავრობას არაფერი აქვს ფონ-ანრეპის შესწორების წინააღმდეგ, რომელიც ფინლიანდიის ძირითადი მართვა-გამგეობის შეცვლის ინიციატივას მის უდიდებულესობას ასაკუთრებს. (ტაში ცენტრში). მარკოვი 2 აზრით მთავრობის განცხადება შეუსაბამებელია მონარქიულ თვალსაზრისთან, იმიტომ რომ ამ გვარად შესაძლებელი ხდება, რომ მისი უდიდებულესობის ინიციატივით შეტანილი პროექტები სახალხო წარმომადგენლობამ უარ-ჰყოს.

ნეკლიუდოვი ემხრობა ფონ-ანრეპის შესწორებას, ხოლო **ზამისლოვსკი** მარკოვ მე-2-ს. სახელმწიფო კონტროლიორი ამბობს, რომ მთავრობა ემხრობა ფონ-ანრეპის შესწორებას, რათა უზრუნველ ჰყოს ამ გვარ საქმეების მშვიდობიანი განხილვა (ცენტრში ტაშის ცემა). **კაპუსტინი** და **მეიენდორფიც** ემხრობიან შესწორებას. მეოთხე მუხლი მიღებულ იქმნა ფონ-ანრეპის შესწორებით მემარჯვენეების წინააღმდეგ.

დასვენების შემდეგ უკამათოთ მიიღეს კანონ-პროექტის დანარჩენი მუხლები.

გლებოვმა მეორემ განაცხადა, რომ ცხრამეტი ოქტომბრისტი შეუძლებლადა სთვლის მიიღოს კანონ-პროექტი იმ სახით, რა სახითაც მიღებულ იქმნა ლერხეს, კაპუსტინის და ფონ-ანრეპის შესწორების შემდეგ. შესწორებული კანონ-პროექტი ძირიანად ეწინააღმდეგება იმ პრინციპს, რომლის მიხედვით ფინლიანდიას შინაურ საქმეებში სრული დამოუკიდებლობა უნდა შერჩეს.

ლერხე უერთდება გლებოვის განცხადებას და თან. უმატებს, რომ ის პროექტის წინააღმდეგ აძლევს ხმას კიდევ იმიტომ, რომ შესწორებითა უარყოფის შემდეგ რუსეთის კანონ-პროექტს საზარალოდ სთვლის არა მარტო ფინლიანდიელთა, არამედ რუსეთის ინტერესებისათვისაც.

მე მიყვარს...

მე მიყვარს გულით მინდვრის ყვავილი,
რომ ამაყია შეუმწიკვლავი,
ამაყად უმჭერს ბრწყინვალე მზესა,
არ დაუხრია ვით ცოდვილს თავი.
მიყვარს და ჩემსა წმინდა გრძნობასა
მას ერთად-ერთსა ვაპკურებ ცრემლად...
მინდვრის ყვავილი! დეე დასჭკნეს ის—
გულწრფელ სიყვარულს დაუდგავ ძეგლად.

* * *

კაი ხანია
ერთმანეთს ვაქებთ,
და ურთიერთსა
კვალდა-კვალ დავსდევთ.
რა დავშორდებით
გლახ მოვსთქვამთ, ვგოდებთ,
რა შევიყრებით
ვხარობთ, ვნეტარებთ.
მაგრამ მითხარი, ჰე მშვენიერო,
რა აცისკროვნებს მკვნესარე გულსა?
თუ სიყვარული—ფრთხილად მითხარი,
თორემ ვერ შევძლებ დიდ სიხარულსა...

ი. მჭედლიშვილი.

შეხვედრა

ერთხელ, როცა ცრემლთა ფრქვევდ ვდიოდი მე უტოლოდ,
მაშინ ვნახე ის შემთხვევით,
დავინახე ერთხელ მხოლოდ.

* * *

და ვით ნამი ვარდის კუკურს
გაიტყუებს გასაშლელად,
ვით ბულბული ჰანგებს ციურს
დაჰყეფს, დაჰკვნესს მინდორ-ველად;

კანონ-პროექტი მიღებულ იქმნა 164 ხმის უმეტესობით 32 ხმის წინააღმდეგ (ტაში მარჯვნივ) პუროშკევიჩი ადგილიდან ჰყვირის: Finis Finliandiae! (აღსრულდა ფინლიანდია!)

წესრიგში დასავლეთ გუბერნიათა ერობის კანონ-პროექტის მესამე განხილვა სდგას. ოპოზიცია ბრუნდება სხდომის ზალაში. მიღებულ იქმნა უკამათოდ პირველი განყოფილება და მეორე განყოფილების პირველი მუხლი მეორე განხილვის დროს მიღებული რედაქციით. 171 ხმის უმეტესობით მიიღეს მეოთხე მუხლის პირვანდელი რედაქცია, რომლის მიხედვით ებრაელებს აკრძალული აქვთ საერობო არჩევნებში მონაწილეობა და ხმოსნობა.

5 საათ. 50 წ. სათათბირო სწყვეტს კამათს ერობის კანონ-პროექტზე, ღებულობს ექვსს პატარა პროექტს, ხოლო ორს—საგუბერნიო ჟანდარმთა შტატის გაფართოებაზე და სამხრეთ-აღმოსავლეთ სამთა-მადნო სამმართველოსთვის კრედიტის გადადებაზე უკუაგდებს. შემდეგი სხდომა ხვალ.

დეპეშები

(პეტერბ. დეპეშათა სააგენტოსაგან)

29 მაისი.

საზღვარ-გარედ.

პარიზი. ბრიანმა განაგრძო დეკლარაცია და სხვათა შორის საზოგადო სამსახურის დაწესებულებათა, არჩევნების და ადმინისტრატიულ რეფორმებზე ილაპარაკა. არჩევნების რეფორმამ არჩევნების დროს უნდა დაახევინოს კერძო ინტერესებს, ხოლო ადმინისტრატიულმა უნდა შეაერთოს დეპარტამენტები ეკონომიური ინტერესების მიხედვით. შემდეგ უნდა მოხდეს გემთა ამშენებლობის რეფორმა. შევიტანთ კანონპროექტებს მუშათა ხელშეკრულობის, სინდიკატების იურიდიულ უფლებათა გაფართოვების, მუშებისთვის კრედიტის და სხვ. შესახებ.

რადგან სოციალურ და ეკონომიურ განვითარებისათვის საჭიროა გარეშე და შინაური მშვიდობიანობის დაცვა, ამიტომ რესპუბლიკა ეცდება ყველა სახელმწიფოებთან მშვიდობიანობა დაიცვას. ამისთვის კი საჭიროა დავიცვათ სახელმწიფოს მსოფლიო მდგომარეობა: მთავრობა ეცდება დაიცვას სახელმწიფოს ძლიერება და ამისთვის არავითარ მსხვერპლს არ დაერიდება. რომ ფინანსები მტკიცე ნიადაგზე დავაყენოთ მთავრობა შეეცდება სენატში გაიყვანოს კანონ-პროექტი შესავალზე გადასახადის დაწესების შესახებ. საერო სკოლების დასაცავად კი მთავრობა შეიტანს კანონ-პროექტებს და მოითხოვს დაიცვან იგინი რეაქციისაგან. დეკლარაციას ცენტრი და მემარცხენეთა შესამჩნევი ნაწილი ტაშის ცემით მიეგება.

მადრიდი. განათლების მინისტრად დაინიშნა ჟურნალისტი ბიურელი. როგორც ხმა დადის მის წინამორბედს გრაფ რომანესს პალატის პრეზიდენტად აირჩევენ.

ბელგრადი. დიპლომატიურ კორპუსის მიღების შემდეგ ოსმალეთის ტახტის მემკვიდრემ ინახულა მემკვიდრე ალექსანდრე. შემდეგ მასთან ერთად დაათვალიერა ციხე. დიპლომატების მიღების შემდეგ მილოვანოვიჩი ესაუბრა რიფაათ ფაშას.

ვაშინგტონი. სტატს-სეკრეტარმა ნოქსმა აცნობა რუსეთის ელჩს, რომ ხარბინის ელჩს მიეცა პრძანება ამერიკელმა მოქალაქეებმა იხადონ მუნიციპალური გადასახადები რუსებთან და ჩინელებთან ერთად.

ბერლინი. საქმის მიმცემნი და მუშები, რომელნიც სოციალისტურ ორგანიზაციებს არ ემხრობიან, შეთანხმდნენ. სამუშაო ქირა მოემატებათ 1911 წლის პირველ აპრილიდან, შემდეგ მოემატებათ 1912 წ. პირველ აპრილს. მუშაობა 1ს ივნისიდან განახლდება.

ბერლინი. საიდრიუტე სპარსეთიდან დაბრუნდა. მან თავის განზრახვანი ვერ განახორციელა. დეითშანკმა და სხვა ბანკებმა განაცხადეს, რომ მათ არა სურთ ჩაერიონ სპარსეთის საქმეებში და მშვიდობიანობის დამრღვევის როლი ითამაშონ. ხმები დადის, რომ სპარსეთს იმედი აქვს რუსეთისგან და საფრანგეთისგან აიღოს სესხი უფრო შეღავათიან პირობებით. ოფიციალური ცნობებით გერმანია კვლავ კრიტეს საქმეში არ ერევა მისი გადაწყვეტა მფარველ სახელმწიფოებს მიანდოვო.

ოსმალეთი

სტამბოლი. ღამე ქუჩაში რევოლვერით მოჰკლეს რედაქციიდან სახლში მიმავალი პროგრესიულ გაზეთის რედაქტორი. ამ გაზეთს ერთობისა და პროგრესის კომიტეტი სკვმს. „ტანინი“-ს თანაშრომელმა, რომელიც მას გვერდით მისდევდა, საბულკეს შეაფარა თავი. დაჭრილია ერთი გამვლელი. შეიპყრეს ორი.

სტამბოლი. რუსეთის გემით მოვიდა ალბანიიდან დაბრუნებული საზეიმო მინისტრი მაჰმუდ-შევკეთ-ფაშა.

სალონიკი. შეიხ-ეშრეფის მონასტერში დაპატიმრებამ დიდი მითქმა-მოთქმა გამოიწვია. ხმა დადის, რომ იგი ალბანიაში ხალხს აჯანყებდა ახალგაზრდა ოსმალების წინააღმდეგ.

სტამბოლი. მოკლულ რედაქტორ სედაიმილეტის გვამი დემონსტრაციის თავიდან ასაცილებლად დღეს პოლიციამ მიაბარა მიწას. მკვლელობამ მდგომარეობა გაამწვავა.

სტამბოლი. სმირნიდან დეპეშით იუწყებიან: ბრბო კეტავდა და სძარცვავდა ბერძნების დუქნებს. აქ ბერძნების ოთხქლმავლებს ბოიკოტი გამოუცხადეს.

სალონიკი. დღეს დაიწყეს ბერძნების ოთხქლმავლების ბოიკოტი.

ჰაერში ფრენა.

ლონდონი. ავიატორ კლეიტონის ასისტენტი ვორჩესტერში სასოფლო-სამეურნეო გამოფენაზე გაფრინდა ჰაეროპლანით. მაგრამ ჩამოვარდა და ჰაეროპლანით ხალხს დაეცა. მოკლულია ერთი ქალი, დაშავდა ბევრი მაყურებელი. ავიატორი უვნებლად გადარჩა.

ვენა. ბუდაპეშტში გაფრენის დროს ჩამოვარდნენ ავიატორები ლატამი და ბელოუვუჩჩი. ორივე უვნებლად გადარჩა. ფრეის აპარატი დაეცა ხალხს. მძიმედ დაშავდა ექვსი კაცი. ეფიმოვის კარგად გახდომას ათი დღის შემდეგ მოელიან.

რუსეთი

ვარშავა. საგუბერნიო სამმართველოში დაიწყო სენატორის რევიზია. გუბერნიის საზოგადოებათა საკრებულომ დახურა ვარშავის კათოლიკეთა ეპარქიის სამრევლო წიგნთსაცავ სამკითხველოების საზოგადოება.

ეიტომირი. კრემენცში საღამოს მატარებლის წასვლის წინ ჟანდარმებმა დააპატიმრეს ორი საეჭვო პირი. გაჩხრეკის დროს მათ მოკლეს ერთი ჟანდარმი და ერთი გარადოვი და თვითონაც თავი მოიკლეს. ოზერანის სადგურზე ორ ბოროტგანმზრახველთაგან, რომელთაც ჟანდარმს წინააღმდეგობა გაუწიეს, ერთი მოკლეს, ხოლო ერთი მიიმალა.

პლოცკი. ფულის ფოსტაზე დაცემის დროს ვიღამაც ყუმბარა გადაგდო. ყუმბარამ მოკლა სამი საღდათი, მეეტლე და ორი ცხენი.

ცარიცინი. ცარიცინიდან 17 ვერსის მანძილზე მდინარე ვოლგასა და მეჩეტკას შესართავთან აღმოაჩინეს მეთოთხმეტე საუკუნეში გაშენებულ ქალაქის ნაშთები. იპოვეს ძველი ფულები, ოცდა ათამდე სახლის ნანგრევები და სხვა.

ჰელსინგფორსი. სენ-მიხელის ახლოს აგრონომ სპორეს მამულში ხიდის ქვეშ იპოვეს თოფის 650 პატრონა.

ასხაბადი. გაჯინის ადგილზე ნავთი კვლავ ამოდის. ერთი ნაპრალიდან 1,150,000 ფუთი ნავთი ამოვიდა. ნობელის ადგილზე 16 დღის განმავლობაში შადრევანმა ამოისროლა 130,000 ფუთი.

ვილნო ოჯახით და ნათესავით გზაზე მიმავალ მეწისქვილეს ლიდის ახლოს თავს დაეცნენ შეიარაღებული ბოროტგანზრახველნი. მოჰკლეს მეწისქვილის ნათესავი, გაიტაცეს 600 მანეთი. იცნეს და შეიპყრეს ერთი შეძლებული აზნაური ვინმე ბოლონძი. ბოლონძი ცნობილი იყო თავის ყაჩაღობით. მისი სახელი ყველას თავზარსა სცემდა.

ახალი ამბავი

ტფილისი

✦ **„დროების“ დაკეტვა.** სტამბა „სინათლეს“ მოუვიდა განკარგულება, არ დაბეჭდოს გაზეთი „დროება“, რომელიც დაკეტილი იქნა „მეტად მავნე მიმართულებისათვის“.

✦ **ჟურნალისტთა საზოგადოება.** დღეს დილით ქალაქის საბჭოს დარბაზში ტფ. ჟურნალისტთა საზოგადოების წევრთა კრება მოჰხდება. ეს კრება მეორედ არის დანიშნული და კანონიერად ჩაითვლება, რამდენი წევრიც უნდა დესწროს.

✦ **ტეროორისტის შეპყრობა.** ტფილისიდან ბაქოში გაგზავნილმა მაძებარ პოლიციის აგენტებმა ბიბიეიბათში შეიპყრეს გორის მაზრის სოფელ ახალსოფელის მცხოვრები ალექსი ივანეს ძე მარანელი. როგორც პოლიციის ცნობა გადმოგვცემს, მარანელს დიდი ხანია დაეძებდნენ სხვა და სხვა ბოროტმოქმედების ჩადენისათვის. შეპყრობილი თურმე იოსებ გოცირიძის პასპორტით სცხოვრობდა.

✦ **სასამართლო დაწესებულებათა რევიზია.** სენატორი რეინკე უკვე დაბრუნდა ტფილისში ერევნიდან და ამ დღეებში ქუთაისს მიემგზავრება იქაურ სასამართლო დაწესებულებათა სარევიზიოდ.

✦ **აკაკის ლექციაზე.** ხვალ, 2 ივნისს, თავად-აზნაურობის საზაფხულო თეატრში აკაკი წერეთელი წაიკითხავს ქართულად ლექციას: „საქართველოს არქეოლოგიური ნაშთები“. ლექცია საღამოს 9 ნახ. საათზე დაიწყება.

✦ **გამოფენა.** დღეს, 30 მაისს, ქართველ ქალთა ამხანაგობის ჭრაკერვის სკოლაში მოსწავლეთა ნაწარმოების (ხელსაქმის) გამოფენა გაიხსნება (გაბაევის ქ. № 3).

✦ **კონცერტი.** დღეს, 30 მაისს, ღილის 12½ საათზე, სახალხო სახლში გაიმართება კონცერტი ბ. ფოცხვერაშვილისა; ნაწარმოებების გარდა განზრახული შემდეგ, შინაარსი ი. ბ. კ. არცხეთელი წაიკითხავს წერილს შურიკაზე მოყვანილ შინაარსით; ბ. ბ. ცხომელიძე და კარგარეთელი შეასრულებენ ქართულ რომანსებს იპპოლიტოვ-ივანოვისას, ბალანჩივაძის დუეტსა და კარგარეთელისას. სხვათა შორის მსმენელს რომ გაუადვილდეს „ბაყბავი დევის და ამირანის“ მუსიკის შეთვისება, პროგრამაში დაბეჭდილია ლექსათ მთელი ხალხური თქმულები ამირანსა და ბაყბაყ-დევზედ. ორკესტრს ლოტბარობს ბ. ფოცხვერაშვილი. ფასები სახალხოა.

✦ **ფილარმონიული საზოგადოება. სეირნობა.** მოვაგონებთ ჩვენს მკითხველებს, რომ დღეს „ედემის ბაღში“ (ვერაზე) დანიშნულია „არიფანა-მაისობა“ ლატარეია-ალეგრიტურთ, ფილარმონიულ საზოგადოების სამუსიკო სკოლის სასარგებლოდ. დასაწყისი შუადღის 12 საათზე. სადილი საათის 2-დან.

✦ **საცდელი მინდორი.** კავკასიის სამეურნეო სახოგადოებამ თავის მდივანს ბ-ნს ეირანოვს დაავალა ვრცელი მოხსენება შეადგინოს ქალაქის ადგილზე, ნავთლუღში საცდელ მინდორის გამართვის შესახებ.

✦ **ექიმის გარდაცვალება.** გუშინ გარდაიცვალა ქალაქის ექიმი კუკიის ნაწილისა ნ. კასუმოვი, რომელსაც ავადმყოფისაგან სახადი გადაედო.

✦ **ექსკურსია.** 11 ივნისს ტფილისში მეცნიერულის აზრით პეტერბურგიდან ჩამოვა იქაურ ე. პ. შაფფეს ქალთა გიმნაზიის მოსწავლეთა ექსკურსია, რიცხვით 38 ქალი.

ბიოლოგიური შენიშვნები

IV.

განვლო იმ ხანამ, როდესაც სწავლულნი უკმევდნენ გუნდრუკს და ეთაყვანებოდნენ პროტოპლაზმას. წინად ყველა გატაცებული იყო უჯრედული თეორიით, ყველას აზრი და გონება მიქცეული იყო უჯრედისაკენ და პროტოპლაზმისაკენ. რაიცა შეეხება უჯრედის დანარჩენ ნაწილებს — ბირთვს, ბირთვეულას, ხლოროფილის მარცვლებს და უჯრედის წვენს, ამაზე არავინ აღარ ფიქრობდა. ამ ხანამ განვლო და ეხლა ყველა ფიქრობს, სწერს და ლაღადებს მხოლოდ ბირთვზე, სთხზავს მის აგებულებაზე სხვა და სხვა თეორიას. აი რას ამბობს ამაზე ცნობილი პროფესორი ბოროდინი: „ეხლა ბევრი მეცნიერია გამსჭვალული იმ აზრით, რომ ცხოვრებითი არსი უნდა ვეძიოთ მხოლოდ ბირთვში; რაიცა შეეხება პროტოპლაზმას, იგი უფრო ის ელემენტია, რომელმაც უნდა ასაზრდოოს ბირთვი, როგორია ბირთვი? რა აგებულებისაა? რა ქიმიური შედგენილებისაა? არსებობენ თუ არა უბირთვო ორგანიზმები? ბირთვი, როგორც ზემოთ ნათქვამი იყო, სხვა და სხვა ფორმისაა, ხან რგვალი, ხან მორგვალო, ხან ბევრ კუთხებიანი და სხვა. უმეტესს შემთხვევებში ის რგვალია და მომწყვდეული პროტოპლაზმაში, ტანით ის ხანდისხან იმდენად დიდია, რომ ძლივს ეტევა უჯრედში, ხან კი სულ პაწაწა. უჯრედში ხან ერთი ბირთვია, ხან ბევრი, მას გარშემოაკრავს გარსი; უჯრედსა შიდა (შიგან) ნახულობენ წვენს და ბირთულ ნივთიერებას. ბირთვის წვენი მიმსგავსება უჯრედის წვენს; რაიცა შეეხება ბირთვურ ნივთიერების შედგენილებას, ამაზე ბიოლოგია სრულიად არასფერს არ გვეუბნება, მას ის ჯერ-ჯერობით ვერ გამოუმკვლევია და შეუსწავლია.

„ჩვენ ისიც არ ვიცით, ერთგვაროვანია, თუ ბევრგვარი ბირთვის ნივთიერება“, ამბობს რიხარდ გარტვიგი. ამასვე ამბობს ოსკარ გარტვიგიც; ოთოვავე სწავლულთა აზრით ბირთვის უმთავრეს ნაწილს შეადგენს ნუკლიენი და პარანუკლიენი. რაა ეს ნუკლეინი და პარანუკლეინი, ამაზედაც, სამწუხროდ, არავინ არასფერს არ გვეუბნება. გვეუბნებიან მხოლოდ ორივე ცილაა; მაგრამ რაა ცილა? საზოგადოდ ცილა ნაკლებადაა გამოკვლეული, ამაზე მხოლოდ იციან, რომ ის შესდგება მეავბადისაგან, წყალბადისაგან, ნახშირბადისაგან, აზოტისაგან, გოგირდისაგან და ხანდისხან ფოსფორისაგან. ამის მეტი არა იციან რა, ამ რიგად ჩვენ ვერას ვიტყვით როგორც ბირთვის ქიმიურ თვისებაზედ, ისე მის მოლეკულურ აგებულებაზედ. რაიცა შეეხება ბირთვის მორფოლოგიურ აგებულებას, ამაზე ჩვეულებრივად ბევრს ლაპარაკობენ და სთხზავენ იმ გვარ თეორიებს, როგორიც შეუთხზავთ პროტოპლაზმის აგებულებაზედ. ფლემინგის აზრით, როგორც პროტოპლაზმა, ისე ბირთვი შესდგება ძაფებისაგან, ფომის აზრით—ბადისაგან, ალტმანისა—გრანულისაგან, ბიუჩლისა—ქაფისაგან, ან ნაჩერეტებისაგან.

ერთი სიტყვით, ჯერ აზვიადებდნენ პროტოლაზმას, ეხლა — ბირთვს. რადგან სწავლულებმა ცხადად შეიგნეს, რომ უჯრედის ცოხოვრებაში უმთავრესი მნიშვნელობა აქვს ბირთვსა და აქედგან დაასკვნეს, რომ უბირთვო ორგანიზმები არ არსებობენო, ამიტომ ეხლა გვიმტკიცებენ, რომ თუ ზოგ-ზოგჯერ უჯრედში ვერ ვპოულობთ ბირთვს—ეს იმიტომ ხდება რომ ჩვენი. გამოკვლევანი მაინც-და-მაინც სრულნი არ არიანო. —თუ საზოგადოდ, რა არეულ-დარეულია სწავლულთა შეხედულება ბირთვიან და უბირთვო ცხოველებზედ,—ამას გვიმტკიცებს შემდეგი. ალტმანი ამბობს: „ყოველივე ბაკტერია წარმოადგენს პროტოპლაზმის დამოუკიდებლად მცხოვრებ მარცვალს, ე. ი. ბიობლასტს ანუ ავტობლასტს“. ტბიუჩლი არ ეთანხმება ამ აზრს და ამტკიცებს: „ბაკტერიები მარტივი აგებულებისა კი არა, დიდად რთული აგებულებისანი არიან. ჩვენ შეგვიძლია ბაკტერიები შევადაროთ ან იმგვარ ბირთვებს, რომელთაც არა აქვთ პროტოპლაზმა, ან და იმათ, რომელთაც გარეშემოაკრავთ სულ თხელი პროტოლაზმის გარსი“.

როგორც მკითხველი ხედავს, ორთავე სწავლულთა შეხედულება სულ სხვა და სხვა ნაირია.

ჩვენ შემდეგიდანაც დავინახავთ, მართლა თუ რა დიდი მნიშვნელობა აქვს ბირთვს ორგანიზმთა განმრავლებაში და მემკვიდრეობაში, მიგრამ ამას მაინც არ შეუძლია დაგვარწმუნოს, რომ თვით უჯრედის ცხოვრებაში უპირველესი ადგილი ეჭიროს ბირთვს. ჯერ-ჯერობით კი შევნიშნოთ — შემდეგი როგორც ცნობილია, უჯრედები ბირთვიანიც არიან და უბირთვონიც. მივიღოთ სარწმუნოდ, რომ ბირთვიან უჯრედებში, ყოველივე დამყარებულია ბირთვზე, მაგრამ უბირთვოში რამ უნდა დაუშალოს პროტოპლაზმას მიიღოს მან ბირთვის ფუნქცია, მისი დანიშნულება. ხომ ვიცით, რომ ორთავე უჯრედები ბირთვიანი და უბირთვოც ერთნაირადვე ცხოვრობენ და ასრულებენ თავიანთ მოვალეობას. რა გაიმტკიცებს უუბირთვო ორგანიზმების არსებობს? ორგანიზმები ერთ უჯრედებიანი და ბევრ უჯრედებიანი არიან. ერთ უჯრედებიან ორგანიზმთაგან ჰეკჰელმა გამოჰყო ერთი ჯგუფი, რომელსაც უწოდა სახელად მონერები. ჰეკჰელის შეხედულებით აი ეს მონერები ყოფილან უბირთვონი. ჰეკჰელმა ეს აზრი წარმოსთქვა ოც და ათი წლის წინად. იმ დროს მიკროსკოპი ადიდებდა საგნებს 1200 ჯერ, ახლა კი თითქმის 3000 ჯერ. ამოდენა გადიდებით აღმოჩნდა, რომ მონერები მართლაც რომ უბირთვონი ყოფილან. ამ აზრისანივე არიან, როგორც ოსკარი, ისე რიხარდ გარტვიგი. ამ რიგად მტკიცდება, რომ ბუნებაში ჰქონია ადგილი უბირთვო ორგანიზმებსაც; ამის შემდეგ ნუ თუ შესაძლოა ვინმემ

მეცვ ვხედავდი იმედის გეშს

მეცვ ვხედავდი იმედის გეშს
ტალღებ შორის ობლად მცურავს,
ვაჰმე!.. ის კი კუკურში სთვლემს
საბნის ნაცვლად ნამი ჰხურავს.

ი. გრიშაშვილი.

ჯალამი

(ვუძღვნი ვ. მ—ნოვს).

ვერხვი ამაყად ტოტებ გაშლილი
ციაგ სივრცეში იკარგებოდა;
ნაძვსა მდუმარეს, მძიმედ თავდახრილს
გრილი ნიავი გარს ევლებოდა.

* * *

და საამური ფოთოლთ შრიალი,
ყურს ჩამძახოდა ხმასა იდუმალს
თვალს უხატავდა ჰანგი ნარნარი:
დიად სიყვარულს, შვენების ზე ძალს..

* * *

მთიდან მოჰქუხდა მდინარე გიჟი,
პირქუშის კლდიდამ უფსკრულს ხტებოდა;
და განბნეული ზვირთების გროვა
მზისა სხივებში იფერებოდა.

* * *

ტბის ნაპირიდამ ლერწამი მკრთალი,
თვის სარო აჩრდილს გადაჰყურებდა;
და თვის ფურცლებზე მძივად ასხმული
იას მიბნედილს მკერდს აპკურებდა...

* * *

— ოხ, იქ ბუნების წიაღთა შინა,
კვლავ ზე ამაღლდა ჩემი ოცნება;
მაგრამ ნექტარი ხან მოკლე არი
ერთ წუთს დაგატკბობს და მყის განქრება!..

ს. ფაშალიშვილი.

მოსწავლენი ტფილისში ორ დღეს დაჰყოფენ და ბინა ტფ. ქალთა მეორე გიმნაზიის შენობაში ექმნებათ.

გამოფენა. 28 მაისს ტფ. ქალაქის სახელოსნო სასწავლებელში მოსწავლეთა ნაწარმოების გამოფენა დაიწყო. ნაწარმოებნი რამდენსამე ოთახშია მოთავსებული და მნახველებზე, კარგს შთაბეჭდილებას ახდენენ. გამოფენა კიდევ რამდენსამე დღეს გაგრძელდება.

✦ **ავტომობილის მიმოსვლა.** ტფ. მცხოვრებ ავსტრიის ქვეშევრდომს ვიქტორ მარგრ'მეს კავკ. უმაღლესმა მთავრობამ ნება დართო ავტომობილის მიმოსვლა ეამართოს ტფილისსა და კოჯორსა, ტფილისსა და თელავს და ბორჯომსა და ახალციხეს შუა.

✦ **იარაღისა და ნაპარავი საქონლის აღმოჩენა** პირველ უბნის ბოქაულს ცნობა მოსვლია, რომ ტფ. მოქალაქე ალექსი გელაძე, კიზლიარის ქუჩაზე მცხოვრები, ხელობით მეწვრილმანე იარაღსა და ნაპარავ საქონელს ინახავს სახლშიო. პოლიციამ გელაძე გაჩხრიკა და მის სახლში ერთი რევოლვერი და მრავალი ნაპარავი საქონელი აღმოაჩინა. პოლიციამ გაჩხრიკა აგრეთვე მისი მამა, რომელსაც თოფი აღმოაჩნდა. ალექსი გელაძე შეიპყრეს. მამა-შვილს პასუხის გებაში აძლევენ.

✦ **ქალაქის საბჭო.** ორშაბათს, 31 მაისისთვის დანიშნულ ტფ. ქალაქის საბჭოს ხმოსანთა კრებას 28 საქმე აქვს განსახილველი. კრება, სხვათა შორის, განიხილავს ქალაქის გამგეობის დადგენილებას დამფასებელ კომისიის ინსტრუქციის შეტანის შესახებ.

✦ **ნორმალური დასვენება.** ტფ. პოლიციმეისტერმა პოლიციელთ დაავალა სასტიკი ყურადღება მიაქციონ, რათა სავაჭრო-სამრეწველო და სხვა ამგვარ დაწესებულებათა პატრონებმა ნორმალურ დასვენების შესახებ გამოცემული დადგენილებანი არ დაარღვიონ.

✦ **სეირნობა.** დღეს მუშტაიდში გაიმართება დიდი სახალხო სეირნობა სახალხო სახლთან არსებულ მუსიკალურ საზოგადოების სასარგებლოდ.

✦ **გადასახლებულის შეპყრობა.** 28 მაისს მერვე უბნის ბოქაულმა შეიპყრო ტფ. მცხოვრები მიხეილ სამადუროვი, რომელიც

დაგვარწმუნოს, რომ ეჯრედის ცხოვრებაში უპირველესი ადგილი უჭირავს ბირთვს და ამ ბირთვში უნდა ვეძიოთ ცხოვრების პრობლემის დასაწყისი. ბირთვს, რომ უპირველესი მნიშვნელობა არა აქვს, ამას გვიმტკიცებს შემდეგიც: ბალბიანს და ფერვორნს აუღიათ ერთ უჯრედიანი ორგანიზმი, გამოუყვიათ იქიდან ბირთვი და დაუნახავთ, რომ პროტოპლაზმას, ამის მიუხედავად, მაინც განუგრძვია თავისი ცხოვრება. რას გვიმტკიცებს ეს, თუ არა იმას, რომ ბირთვს ზოგ-ზოგჯერ მაინც არა აქვს უპირველესი მნიშვნელობა.

როგორი ურთ-ერთი დამოკიდებულება აქვსთ ბირთვს და პროტოპლაზმას? ამ საკითხზე დიდი უთანხმოება სუფევს სწავლულთა შორის. როგორც ნათქვამი იყო, ზოგიერთი უპირატესობას აძლევს ბირთვს, ზოგიერთი პროტოპლაზმას, ზოგიერთი კი წყალობის თვალით უყურებს ორივეს და ამტკიცებს: ორივენი უუსაჭიროესი არიან უჯრედებისათვისაო. ფერვორნის აზრით ორთავე ელემენტთა შორის არსებობს მუდმივი ნივთიერების შეცვლა, ორთავე მჭიდროდ არიან შეკავშირებული ერთი მეორესთან და ჰარმონიულად ემსახურებიან თავიანთ მიზანს.

ა. დ.

ადმინისტრატიულად იყო გადასახლებული და თავის ნებით დაბრუნდა.

✦ **წიგნთსაცავ-სამკითხველო სურამში.** ტფ. გუბერნატორმა წერა-კითხვის გ. საზოგადოებას ნება დართო დაბა სურამში წიგნთსაცავ-სამკითხველო გახსნას.

✦ **სეირნობა.** 6 თებათვესათვის გუბერნატორმა ნება დართო ქართველ ქალთა ამხანაგობას, თავის სკოლის სასარგებლოდ გამართოს სეირნობა საცურაო ჯირითით სკეტინგ-რინკზე (ვერის დაღმართზე).

✦ **უკვე გამოვიდა ყურნ. „თეატრი და ცხოვრების“** მორიგი მე-21-ე ნომერი, რომელშიაც, სხვათა შორის დაბეჭდილია: მიზეზი და შედეგი—მეთაური: ბატარა ფედელტონი—იუ. გომარდელისა; ჩემი შენიშვნები—შალვა დადიანისა; დასავლეთ ევროპიულ მოდერნიზმის ძირითადი მოტივები (გაგრძელება) ბეტ. დადვაძისა; დიქცია—გ. ორგი ჯაბადარისა; ტუსადი გ. ფოცხოველისა და სხ.

✦ ქალაქის სხვა და სხვა უბანში მოდიციამ 28 მაისს 40-დე უბასპორტო შეიპყრო.

ეგვიპტელთა ბავლენის კვალი საქართველოში

(ფილოლოგიური მასალა)

ცნობილი ჰეროდოტე ძალიან უახლოვებს ერთმანეთს ქართველებსა და ეგვიპტელებს. ამას კი თავისი მიზეზი უნდა ჰქონებოდა; მაგრამ მეცნიერებამ ეხლაც არ იცის დანამდვილებით არც ქართველებისა და არც ეგვიპტელთა ვინაობა. მაშინ კი მეცნიერული კვლევა-ძიება ხომ სულ არ იყო განვითარებული. ცხადია ჰეროდოგეს ცნობა ქართველების შესახებ ემყარება არა მეცნიერულ გამოკვლევაზე, არამედ უბრალო მსგზავსებაზედ, ანალოგიაზედ. მსგზავსება კი უეჭველათ დიდი უნდა ყოფილიყო. ამას მოწმობს ჩვენში დარჩენილი ზოგიერთი ზნე-ჩვეულებანი.

გურიაში, მაგ., დღემდის დარჩენილა ისეთი თქმულება-ჩვეულება, რომელთაც არავითარ. აზრი და საფუძველი არა აქვთ გურულების ეხლანდელ ცხოვრებაში. მათი ახსნა-გაგება კი ადვილად შეიძლება ეგვიპტელთა სარწმუნოების საშვალებით.

როგორც ვიცით ეგვიპტელებს სწამდათ, რომ ადამიანის სიკვდილის შემდეგ მისი სული შედიოდა სხვა და სხვა ცხოველებში, სანამ, დიდხნის შემდეგ, ისევ მას პირვანდელ პატრონს არ დაუბრუნდებოდა. ამიტომ ეგვიპტელები ცდილობდენ შეენახათ როგორმე მიცვალებულის გვამი მისი სულის დაბრუნებამდე. ამ მიზნით მიცვალებულს გამოწელავდნენ, გაავსებდნენ სუნნელოვანი ბალახებით, შეამზადებდენ სხვა და სხვა წამლებით და ისე **ინახავდენ** სარკოფაგებში. ამ რიგათ შენახულ გვამს უწოდებენ **მუმიას**. მუმიის გაკეთება ძალიან ძვირად ჯდებოდა და სხვა და სხვა ნაირად აკეთებდენ შეძლებისადაგვარად.

აი, ამ ჩვეულებას მოგვაგონებს ხოლმე, როცა გურული, ეხლაც, დიდი სიძვირის აღსანიშნავად ამბობს: „მუმიის ფასათ ღირს“, „მუმიის ფასად ვერ იშოვნი“, „მუმიის ფასად დაჯდებაო“ და სხ. ალბათ ერთ დროს სცოდნიათ მუმია და ისიც, რომ მისი გაკეთება-შემზადება ძალიან ძვირი ღირდა.

ამავე თვალსაზრისით თუ აიხსნება. აგრეთვე ის უაზრო-უნიადაგო. და გადამახინჯებული ჩვეულება, რომელსაც გურულები „სულის ახსნას“ ეძახიან. მიცვალებულის ახლო ნათესავები ხორცს არ სჭამენ „სულის ახსნამდე“, (ზოგი შემდეგაც). „სულის ახსნა“ კი იციან დაკრძალვის შემდეგ მესამე დღეს. ამ დღეს მღვდელს აწირვინებენ და სულიც ახსნილად ითვლება; ის მიდის ზეცას. მანამდი კი ვითომც მიცვალებულის ახლო-მახლო დაფრინავს. ეს ჩვეულება უაზროა იმიტომ, რომ თუგინდ სული მართლაც მიცვალებულის ახლო რჩებოდეს მესამე დღემდე ხორცის აღკვეთას მაინც არავითარი კავშირი არ აქვს ამასთან. რა უნდა ეკნოს მიცვალებულის სულს იმით, რომ ნათესავებმა ხორცი სჭამონ? რატომ ზეცას წასვლამდე ავნებს ეს და შემდეგ კი არა? მასთან ეს ჩვეულება უნიადაგოცაა, რადგან ქრისტიანობასთან არაფერი აქვს საერთო. და თუ მაინც დარჩენილა დღემდე, ეს მის უწინდელ მნიშვნელობასა და სიძლიერეს უნდა მიეწეროს.

ამ ჩვეულების უწინდელი სახის აღდგენა ეხლა ძნელია. შეიძლება მხოლოდ ვიფიქროთ, რომ ხორცის აღკვეთას საფუძვლად ალბათ ერთ დროის რწმენა ჰქონდათ, რომ მიცვალებულის სული ცხოველებში გადადის. და რადგანაც არავინ იცოდა რომელ ცხოველში გადაიარა სულმა, ამიტომ ვერც ერთი ცხოველის ხორცს ვერ სჭამდენ იმის შიშით, რომ იმ ცხოველის ხორცი არშეხვედროდათ, რომელშიაც ნათესავის სული გადასახლდა. ეს აზრი ხალხს დავიწყებია და დარჩენილა მარტო გამოფიტრული ჩვეულება, რომელიც იმდენათ უცხოა ქრისტიანობისთვინ, რომ ვერავითარი შინაარსი ვერ მუციათ მისთვის.

ეგვიპტელების სარწმუნოებასთან უნდა ჰქონდეს კავშირი აგრეთვე შემდეგ ტერმინებს, რომელნიც ყველგან იხმარებიან ჩვენში: **გარდაცვალება** და **დამარხვა**. გარდაცვალება ეხლა უდრის **სიკვდილს**. ერთ დროს კი, უნდა ვიფიქროთ, ნიშნავდა **მეტამორფოზას**. „...ეგრეთვე დიდება მათი სირცხვილათ გარდავცვალო“-ო ამბობდენ ძველათ (წინასწარმ. ოსე, თავ. და მუხ ზ). ეხლა კი ვიტყვით სირცხვილათ **გადავაქციო, გარდავქმნა** ან სირცხვილზედ გარდავცვალო. თუ „გარდავსცვალო“ აქ ნიშნავს **превращу**, მაშინ გარდაცვალება იქნება **превращаться. превращеніе, metamorfosa.** ასეთ ტერმინს კი შეჰქმნიდა მხოლოდ ის ხალხი, რომელსაც სწამდა მეტამორფოზა ადამიანისა, მისი სხვა და სხვა ცხოველებში გადასვლა ანუ ცხოველებად გარდაცვალება, როგორც, ალბათ, უწინ იტყოდენ.

ასეა სიტყვა **დამარხვაც** ის ეხლა უდრის დასაფლავებას, დაფლვას; ძველად კი სიტყვა ნიშნავდა **შენახვას. დაცვას** (conservare). ქვემო მოყვანილი მაგალითები გვიჩვენებს, თუ როგორ ხმარობდენ ძველათ ამ სიტყვას. „უწყალო არს რომელი არა **დაიმარხავს** სიტყვათა“... (ისო ზირაქი, თავი იგ. მუხ. იგ), „...**დამმარხველსა** სიბრძნისა სჯულისასა ეწიოს გი.“ (ib. თ. იე, მ. ა), „უკეთუ გენებოს **დაიმარხო** მცნებანი...“ (Lac. cit. მუხ. იე), „... და რომელი განამტკიცებს სულსა თვისსა **იმარხავს** მცნებასა. „ib. თ. თკ. მ. ა), „**დამმარხველი** სჯულისა განამრავლებს შესაწირავს...“ (ib. თ. ლე. მ. ა). „მოთხრობა კაცთა სახელოვანთა **დაიმარხოს**ა..“ (ib. თ. ლთ. მ. ბ), „სწავლანი მშვიდობასა შინა **დაიმარხეთ** ძენო...“ (ib. თ მა. მ. იზ.) და სხვა.

აქედან ცხადია, რომ სიტყვა „დამარხვას“ ჰქონია უწინ შენახვის აზრი. მაშ მიცვალებულის **დამარხვა** ნიშნავს მის **შენახვას**, რაც შესაძლებელია მუმიფიკაციის საშვალებით.

თუ მართალია ნიკოლოზ მარრის თეორია, რომელიც ქართველებს სემიტების მონათესავეთ სთვლის და, თუ მხედველობაში მივიღებთ, რომ მსგზავსი თეორია ეგვიპტელების შესახებაც არსებობს, მაშინ შეგვიძლია ვიფიქროთ: ქართველებს და ეგვიპტელებს ერთნაირი რელიგია ჰქონიათო.

პ. ჭანიშვილი.

მოხერილი ამბები

ს. მათხოჯი. (ქუთაისის მაზრა) შემშიდობა და შიშშიდობა — აი რა ისმის დღეს თითქმის საქართველოს ყველა სოფლიდან, საერთო უბედურებას არც მათხოჯი გასცილებია, ამ სოფელში 550 კომლი ირიცხება. ამათ 2—4 პროცენტით თუ არის უზრუნველ ეოფილი თორემ დანარჩენი ნაწილი აგერ დიდი ხანია მწვავე შიმშილის ბრწყინვალებში გმინავენ.

ასეთ შეეიწროებულ საზოგადოებას თავს აწევს ათას გვარი გადასახადები, როგორც: დაბა, მამასახლისის „სტრაჟნიკების“, მწერლების, მასწავლებლების და სხვა.... საიდან უნდა შესძლოს ეველა ამის გადახდა ბედმა, რომელსაც თავი ვერ ურჩენია. მაგრამ ამის გამოძიებაში არავინ შედის. ძალა ხელთ აქვთ და ეოველ-გვარ სურვილს ისრულებენ.

ეს თვე ნახევარზე მეტი იქნება მათხოჯის მიწას სისველე არ უნახავს, თუმცა 9 მაისს დამით გადმოწვიმა ცოტა, მაგრამ აქ რას უზამდა გაქვავებულ მიწას. ახლად დათესილი ყანები სიცხისაგან ნასვენარად ამოშეწყარია და გადამწკნარი; სწორედ ამ გარემობამ გამოაფხიზლა მათხოჯელები და საწყინოდ სცნეს წვიმის არხების გამოუყანა მახლობელ ტბეების წყლიდან, დანიშნეს ადმასრულებელი კომისია; არხის გასაყვანად გამოანგარიშებულია 2 მანეთი გაწერონ. ასე რომ თითო ოჯახს ეკუთვნის გადასახადი 4—12 მან. აი სხვასთან ერთათ ეს უფრო დიდი გადასახადი ვადი აწევს კისერზედ გდებს, მაგრამ რა უნდა ჭქმნას, ჩოხაც რომ გაეიდოს არხის გაყვანას ხელი უნდა შეუწყოს, რადგან უამისოდ ცხოვრება შეუძლებელია.

მათხოჯის უფასო სამკითხველოს საქმე ამ ბოდო ხანებში კარგად წავიდა; შენობის კეთებას უკვე შეუდგნენ. ამ საქმეში გულ მხურვალე მონაწილეობას დებულობენ გამგეობის წევრი ერმინე ძიძიგური და ელეფაურ მელაძე.

ამ მხრივ მათხოჯელებს თამამად შეუძლიანთ სთქვან: „თუმცა ქონებიდან დავიცარეთ მაგრამ სამაგიეროთ სულიერი სიხარდო მოგებოდოთ“.

ადგილობრივ ბანკის საქმე ცუდათ მიდის; ისედაც გადატკეცულ ხალხს ბანკში შესატანი კი არა, სიზარდისი არა აქვს; ვისაც რაიმე ჭქონდა გატანილი ადარ შეაქვს, ან რა შემოტანილა, რადესაც არა აბადიათრა. ამისათვის ვადები გადასცეს ადასრულებლად ადგილობრივ მამასახლისს. ისინი დღესაც დადიან სოფელში და ფული რომ არა ხვდებათ, მიწებსა და სახლებს ინარჩუნებენ ვადში. თითქმის ეოველ დღე სასარო ვაჭრობით იეიდება გლეხის ავდა დიდება.

სწორედ რომ ტარტაროზის სასწორზეა დღეს მათხოჯის ბედი.

ლ. მათხოჯელი.

ძიროულის ხეობა. ვისაც უმოგზაურია ამ ხეობაში, ის უეჭველად დამეთანხმება, რომ აქაური მიწა ჭწირავს, ქვიშიანი, გამოფიტული და მთა-გორიანი ადგილები, სადაც გლეხები თესვისა და შეშის ჭრის დროს ფეხსაც ძლივს იმაგრებენ ფდა-მიწაზე. მართალი უნდა სთქვას კაცმა, რომ ამ ხეობაში მდებარე მიწები, სადგურ ძირულიდან დაწყებული თითქმის ქართლის საზღვრამდის სულ ქვიშიანს, ხრიოკს, გამოფიტულს და მთა-გორიან ადგილებს წარმოადგენენ, რის გამოც მოსავალი ძლიერ ნაკლები იცის. სამინდის თესვას მისდევენ, მაგრამ რაც უნდა კარგი მოსავალი იეოს აქაურს გლეხს 4—5 თვის სარჩო სამინდი ძლივს მოუვა. თუ ცუდი წელიწადი დაუდგა სამინდის მოსავალს, მაშინ შენი მტერია, რომ აქაურ გლეხს შიმშილი კუჭსა ბედნიერივით მიადგება კარს, როგორც მაგალითად, შარშან. სამინდის მოუსავლობისა გამო აქაური გლეხები საგონებელში არიან ჩავარდნილი. ზოგიერთ გლეხს ორი-სამი თვის სარჩო სამინდიც არ მოსვლია. მედვინეობასაც მისდევენ გლეხები, მაგრამ აქაური ღვინო მდარე დგება და უგზოობისა გამო გაზარიც ნაკლებად აქვს. აქვე უნდა აღვნიშნო, რომ თიდოქსერამ გაანადგურა აქაური დაბადი ვაზები. ზოგიერთა ცოტად თუ ბევრად ქონებრივად უზრუნველეოფილმა გლეხმა ხელი მიჰყო ამერიკული ვაზის გაშენებას. გლეხების უმრავლესობას კი შეუძლებლობისა გამო ვერ გაუშენებია ასეთი ვაზი. ასე რომ ამ მხრივაც აქაური გლეხი არაა უზრუნველეოფილი. მეაბრეშუმეობას

და მეფუტკრეობას აქეთ აგრე რიგად არ მისდევენ. აქაური გლეხი დღემდის ტხოვრების უსაწერეოს მოთხოვნილებას ჭიათურაში აღებული ფულით იკმაყოფილებდა, დღეს კი ამ სამრეწველო დარგში მუშაობამ შესამჩნევად იკლო და დარჩენ ჩვენი გლეხები ღვთის ანაბარა.

ძირულის ხეობელი გლეხი კარგად ხედავს, რომ მისი ერთი ქცევა გამოფიტული მიწა მას ვერ აკმაყოფილებს, მაგრამ იქიდან ფეხს არ იცვლის, არ ცდილობს გადასახლდეს მაგ. კახეთში და როგორმე მემამულეთაგან მიწები მეიძინოს სანამ სხვები დაუპატრონებიან საგსებით. მოგეხსენებათ რაც არ შეუძლიან გაკეთოს ერთ კაცს მისს გაკეთებას ადვილად შესძლებს 5—10 კაცი ამიტომ საჭირო დაარსდეს ამისთანა საოფლებში გადმოსახლებული კაეშირები, შადგინონ უმიწა-წყლო ქართველმა გლეხებმა ამხანაგობანი და გადასახლდენ ტურფა კახეთში. ამ კაეშირებსა და ამხანაგობათ ხელმძღვანელობა უნდა გაუწიოს საოფლის ინტელიგენციამ. დღეს დესეტინა საშუალო მიწისა კახეთში ფასობს არა უმეტეს 50—60 მანეთისა. ბირველ ხარისხის მიწა კი 100 მანეთი დესეტინა. (დესეტინა ორი ქცევა და ორი მესამედია). კახეთი ბურის და ღვინის მოსავლის ბუდეა. კარგად მეგენახეობისა ბურისა და სიმინდის მოეეანის, ტხოვლების მოშენებისა მეეურნეობის სხვა დარგიც შესამჩნევად იხეირებს კახეთში; როგორც მაგალითად: მეაბრეშუმეობა, მგლობამ გასული წლის დეკემბერში შეამდგობლობა ადრა ბათუმის სახელმწიფო ბანკის წინაშე გაედიდებინათ მოკლე ვადიანი სესხი 5000 მან.—10.000 მანეთამდე. ეხლა, როგორც სარწმუნო წყაროდან გავიგე, გამგეობას ოფიციალური ქადალდი მიუდია ბათუმის ბანკიდან, რომ ბეტერბურგის ცენტრალურ კომიტეტს შეამდგობლობა შეუწუნარებია და ნება დაურთავს ბანკისთვის მიეცეს ამხანაგობას 10,000 მ. მოკლე ვადიანი სესხი.

ბედკრულაძე.

ზედა საფირჩხია. ქადაქის არც სხვა განაპირა უბნებია კარგ მდგომარეობაში, მაგრამ ეს ჩვენი უბანი, რომელსაც ზედა საფირჩხია ეწოდება უნდა მოგახსენოთ, რომ დიდს კაჭირვებას განიცდის. ეს უბანი დასახლებულია დარიბ-დატაკებით. მიუხედავათ სიღარიბისა მათ ახლევნებენ ხაზინისა და ქადაქის ეოველ გვარ კადასახადს. ისასულმა და სტრაჟნიკმა გული შეაწუხეს. ეოველ დღე დიდა სადამოს ამ უბანში დარბიან კადასახადისათვის. თვითეეულს 10 მ. — 100 მანეთამდის უწევს კადასახადი ხაზინის სამოსახლო ადგილისა. ადგილები ერთი ათად არის შეფასებული. გსთქვათ, იდეთ იჯარით სახაზინო სამოსახლო ადგილი, რომელიც კდდე-დრეს წარმოადგენს და სამოსახლოდ არცკი ვარგა.

იშრომეთ და ადგილი კასწორეთ, კამშეენიერეთ, კაშენეთ ეენახი და ხეხილი, და კიდეც დასახლდით შიგ. მოდის შემფასებელი ეოველ მეხუთე წელს და კადასახადს გიმატებენ, ამ ნაირად წლიურად ქცევა მიწა 2 მან. 20—30 მანეთამდის აიეგანეს. მოდით და იახლეთ; მშვენელი არავი არის და თხოვნასაც არავინ უკდებს ეურს. გზისა და კანათების უქონლობა ამ უბანში ქურდებს ხელს უწყობს. ქადაქის თვითმმართველობა კადასახადებზე თუ კვინახუდებს თორემ ამ უბნის ვინაობა არც კი იცის. უგზოობით დაიხრჩობით, უწამლობით მოკვდებით, მაინც ეურადღებას არავინ კაქცევს. ბევრჯელ შესთხოვეს დახმარება მცხოვრებლებმა „მამა-უბრალოებს“, მათ ზედაც არ შეხედეს. ზედა საფირჩხიელებმა ამას წინეთ ქ. თვითმმართველობას სკოლის კასნაც სთხოვეს, მაგრამ, როგორც ეოველთვის, ეხლაც ცივი უარი მიიღეს. ამიტომ ისევ მთავრობას მიმართეს. კაეხსნა სამინისტრო სკოლა და იმანაც ამ წლის ანგარიში შეასრულა ეს თხოვნა. დღეს ამ სკოლაში 50 ქალ-ვაჟზე მეტი სწავლობს. მაგრამ რადგანაც აქ მეტი სიღარიბეა მცხოვრებლებმა კიდევ მიმართეს თხოვნით „უბრალოებს“ რაიმე დახმარება ადმოგვიჩინეთ, რომ უკიდურეს დარიბებმაც შეგიძლოთ და ჩვენ შვილებს ბირველ დაწყებითი სწავლა მაინც მივცეთო და სანამ სკოლის სასუფევლ. ... ადგილს ავაშენებდეთ სამასი მანეთი ეოველ წლიური შემწეობა გვაძლიეთ სახლის ქირისათვის და სრა საჭიროებისათვისო, შაგრამ ჯერ-ჯერობით ამაზე პასუხი არ მიეღიათ. უბრალოები უარის თქმას უბირებენ მგონი; ამბობენ იქ სასწავლებელი საჭიროა არ არისო.

უკეთესია ჩვენმა მამა-მზრუნველებმა თავადი კაახიდონ და დაინახონ, მეფუტკრეობა, რაც ისე ძვიერ არ არის გავრცელებული. ეველა ამ მეურნეობის ნაწარმოებს უფრო დიდი ბაზარი კაეხსნება კახეთში რკინის გზის გაეანის შემდეგ, კადგილდება მიმოსვლა და ადგილ მიცემობა განვითარდება. კახეთის ხშირი ტყეები საგსეა კარეულ ნადირებით და ფრინველებით, მდინარეები საგსეა თევზებით, რათაც შეუძლიან ადამიანს ისარგებლოს. ძირულის ხეობაში კი ტყე მოსპობილია მუდმივი ექსპლოატაციით და ამა ასეთ ტყეში რა კაჩერებს ნადირს და ფრინველს.

ძირულის ხეობის კლეხს ერთი ძრა-ხაც ვერ შეუნახავს საძოვარის უქონლობისა გამო; კახეთში კი მინდვრები ბევრია და იმერელ კლეხს შეძლება მიეცემა კაიჩინოს არა თუ ძროხა, არამედ ოხა, ცხვარი, დორი და სხვა შინაური ცხოველები.

ლორეშელი კაცი.

ფოთი. მოადწია ქადაქის საბჭოს ხმოსნების არჩევნებმა. კამეგობამ მთავრობის ნებართვით დანიშნა 8 ენკენისთვე. ქადაქის დებულების 33 მუხლის მერვე პუნქტის ძალით, არჩევნებში მონაწილეობას ვერ მიიღებს ის პირი, რომლის მამულზედ ვადად ითვლება ქადაქის დაფასებითი კადასახადი ნახევარ-წლისაზე მეტი. ამ ხანად სიაში 40 ამოშრჩეველია შეტანილი. ეს გარემოება არა სასიამოვნო მოვლენაა. თუ ამ შემთხვევას ეურადღება არ მიაქციეს და სასურველი კანდიდატი არ წამოაეენეს ხმოსნებად, მაშინ ისევ ის მამები მოიკადათებენ საბჭოში, რომელნიც ამდენ ხანს კანაგებდენ მცხოვრებლების ბედიდბალს. ეხლანდელი მამების მოდგაწეობაზე ბევრი შეიძლება ითქვას, მაგრამ ერთ პატარა ნიმუშზე მივუთითოთ ფოთის მცხოვრებლებს. ფოთში ადგილობრივ შეგროვილი ფულებით გიმნაზიის შენობა აკეგს შენობის აგება 100,000 მან.ღირს. ხაზინა ქადაქს არავითარ დახმარებას არ უწევს, თუმცა ამაზე ბევრჯერ იყო შუამდგომლობა აღძრული. სამი წლის განმავლობაში ქადაქს თითქმის 48.000 მან. დაუხარჯავს იმაზე მეტი, რაც ხარჯთ-აღრიცხვაში იყო შეტანილი. ამასთან ხაზინა ავალებს გამგეობას გაანთავისუფლოს ის პირები, რომელთაც მასწავლებლად უმსახურია. ეს პირები სამსახურში დებულობენ არა ნაკლებ 1000-2000 მან. იმ დარიბთა ბავშვების კი, რომელთაც თავიან უკანასკნელი ქონება ... უხარჯავთ გიმნაზიის ასაგებად ვერ ანთავისუფლებენ კადასახადისაგან. ეხლა ქადაქის კასსა კანსაცდელშია. 13 აპრილს კი ქადაქის მამებმა დაადგინა ეს: „ეპატიოს 100 მან. გიმნაზიის ფულიბოიარინოვს“, ფოთის პოლიციმეისტერის თანაშემწეს, რომელსაც სხვა და სხვა ქადაქებში სახლები აქვს აგებული. აუცილებლად საჭიროა, რომ ვისაც უფლება აქვს კაეჩქაროს ქადაქის გამგეობაში, კადაიხადოს დაფასებითი კადასახადი და მიიღოს არჩევნებში მონაწილეობა. ამოიჩრჩიონ თავის ინტერესის დამცველნი და არ მისცეს შუალმ პარპაშის უფლება იმ პირთ, ვისაც მარტო თავისი კუჭი აწუხებს და არა დარიბთა მდგომარეობა.

ფოთის საგრედიტო ამხ. კადასწეიტა, რომ სკოლა იმ ადგილზე, სადაც ლეს არსებობს, მართლაც არ არის საჭირო: იქ მხოლოდ 26 მოწაფე სწავლობს და სასწავლებლის შესანახი კი 3,500 მ.-დის ეხარჯება ქადაქს. უმჯობესი იქნება ხსენებულ სკოლას ქადაქის კალმა ნაპირს კადაიტანდენ მაგალ. არქიელის მალლობზე. სადაც მართლა არის მოთხოვნილება და სკოლების რიცხვიც ნაკლებია. სოფლელებს კი თხოვნისაშებრ დახმარებას ადმოუჩენდენ,

ნეგო სიმონელი.

ქართული ფილარმონია

მუსიკა სარკეა გულისა—რასაც ადამიანის გული ჰგრძნობს ნაღველს თუ სიხარულს, იმის-დაგვარად სცემს მისი დაფი და ნაღარა; მსმენელიც როგორც სარკეში, ხედავს თავის ყველანაირ გულის თქმას ჩვენი საერო თუ საეკლესიო გალობა-სიმღერაც სარკეა ქართველის გულისა; იგი კელოსა და ჰანგების მიხედვით შეიძლება ხანეგათ დაიყოს. ჩვენა გვქონდა წარსულში ნათელი დღეები და ჭირ-ვარამით სავსე ხანა ხომ დაუსრულებელი იყო ჩვენს ისტორიაში. ქართველის გულიც მხიარულობის დროს საამურადა სცემდა და სიმღერაც მის გულიდან აღმოკვეთილი, აღმამფრენი, მედიდური და მხიარული იყო. შავბედით დროს ქართველის მუზა ძაძა-მოსილი იყო და მისი გულის ქნარიც სხვანაირად ჟღერდა: მოსთქვამდა თვის უბედურობას, რომელიც მწარის ნაღველით იყო შეზავებული. საარაკოდ მორთული მხარე დაუშრეტელი ზღვაა სულის აღმაფრენ და გულის წარმტაც ჰანგებისა.

საქართველოს რომელი კუთხეც უნდა მოიაროს ადამიანმა, ყველგან თავისებურ სიმღერას შეხვდება. ეს ქართველის გულიდან აღმოხეთქილი მელოდიები, **ლხინში მახარებელი, ჭირში მანუგეშებელი** და **ომში გამამხნევებელი**, ასისა და ათასის წლობით მშვენიერდებოდა და ქართვლის სიამაყეს შეადგენდა. სამწუხაროდ, ამ ბოლოს დროს ეს ძვირფასი განძი თან და თან ხუნდებოდა, ძველი ელფერი ეკარგებოდა და საკუნოებით შეძენილი, ასე უბრალოდ ხელიდან გვეცლებოდა. ძველ მომღერლებს ყურადღებას აღარავინ აქცევდა და მათ საფლავში ჩაჰქონდათ ფას-დაუდებელი მარგალიტები. ვისაც ესმის ძალა და მნიშვნელობა საერო თუ საეკლესიო სიმღერა-გალობისა, ის ადვილად მიხვდება, თუ რა დიდ საქმეს ემსახურება ქართული ფილარმონიული საზოგადოება. იგი როგორც ერთგული დარაჯი ცდილობს ქართველ ერს არ დაუკარგოს რაც შინ სიამაყეს და სულის სარკეს შეადგენს; მაგრამ ცხოვრებამ და გამოცდილებამ ცხადად დაგვანახვა, რომ თუ ჩვენს ფილარმონიულ საზოგადოებას უნდა ნამდვილი პატრონობა და მამობა გაუწიოს ქართულ სიმღერა-გალობას, უეჭველად საჭიროა მსურველთა შორის გავრცელდეს მუსიკალური კანონების და წესების ცოდნა, ურომლისოდაც საერო თუ საეკლესიო სიმღერა გალობის გადაღება, დაწერა და შემდეგ მისი გამშვენება ყოვლად შეუძლებელია. მარტო ზეპირი შესწავლა საერო თუ საეკლესიო ხმებისა მაგდენს არაფერ განძს არ შეადგენს ჩვენთვინ. საჭიროა ნოტების ყოველ-გვარი კანონების განვითარებითი შესწავლა, რომ მცოდნემ გაგონილი სიმღერა-საგალობლები უტყუარად ჩასწეროს და სამუდამოდ არ დაუკარგოს ქართველ ერს, რომელიც შემდეგები ამ შეგროვილი მასალიდგან შეადგენს ქართულ ოპერებს, სიმფონიებს და სხვა ამ გვარ მუსიკის ნაწარმოებს.

ყველა ეს გაითვალისწინა ქართულ ფილამონიულსაზოგადოებისგამგეობამ და გადასწყვიტა უეჭველად ქართული სამუსიკო სკოლა დაეარსებინა. 1909„ წ. გიორგობისთვის 3-ს გამგეობამ გახსნა სამუსიკო სასწავლებელი და მით სისრულეში მოიყვანა თითქმის ფილარმონიულ საზოგადოების დაარსების დღიდგანვე განზრახული სურვილი. აი სწორედ ამ სკოლის ღონისძიების გასაძლიერებლად დღეს დანიშნულია არიფან-მაისობა ედემის ბაღში ვერაზე და იმედია ჩვენი საზოგადოება ხელს შეუწყობს და დაეხმარება, ვინაიდგან მიზანი ქართულ ფილარმონიასა მოითხოვს ჩვენი საზოგადოებისგან მხურვალე თანაგრძნობას და დახმარებას. ის საქმე, რომელიც იკისრა ქართულმა ფილარმონიამ, ადვილად განხორციელდება, თუ საზოგადოება მას მხარს. დაუჭერს.

ზ. ჩხიკვაძე.

ტეზისები წერილისა, რომელსაც ბ-ნი ალარგარეთელი წაიკითხავს დღეს სახალხო სახლში ბ. ფოცხვერაშვილის კონცერტზე.

ჰანსლიკი და მისი მოძღვრება მუსიკაზე. („ესთეტიური გამოკვლევა მუსიკისა“) მისი მეტოქენი და მათი მოძღვრება მუსიკაზე. სპენსერი და მისი „მუსიკის წარმოშობა“. წინააღმდეგობა სპენსერსა და ჰანსლიკს შორის. რაა მუსიკის დასაბამი? მოქმედობს თუ არა მუსიკა ემოციონალურ სფერაზე და თუ მოქმედობს რა ღონისძიება აქვს ხელთ მემუსიკეს ამ მოქმედების გამოსაწვევად. რა აზრით ესმით მუსიკის ზედმოქმედება და როგორ განსაზღვრავენ მის შინაარსს. მუსიკა მოქმედობს პირდაპირ ადამიანის გუნებაზე. ძველი დროის მუსიკა. მიზეზი მუსიკის ზედმოქმედებისა ფსიხოლოგიურის თვალსაზრისით. ურთიერთობა მუშაობასა და რითმს შორის. ბევრჯელ მუსიკის რითმი ცნობიერების მაგიერობას სწევს და ხელმძღვანელობს ტანის მოძრაობას. საჭიროება მუსიკისა საქმის კეთების დროს. სამუშაო სიმღერები და კავშირი სამუშაოსა და ჰანგს შორის. გამოკვლევა პროფ. ბიუხერისა „საერო სიმღერა და მისი ეკონომიური მნიშვნელობა“.

შეუძლიან თუ არა რომელიმე ხელოვნებას რისიმე დასურათება? ჰანსლიკის მოშხრეთა აზრი ამ კითხვაზე.

ღონისძიებანი, რომელიც ხელთ აქვს მემუსიკეს იმ სფერის დასასურათებლად, რომლის დასურათებაც შეუძლიან მუსიკას: ხმის თვისებანი და ვითარება. კავშირი მეტყველსა და მეტყველებს შორის. მელოდია, როგორც სხვა და სხვა სიმაღლის ხმა ბგერათა დრო-ჟამის ხანგრძლივობაში. მუსიკაში დრო-ჟამთა ცხოველმყოფელი წყარო. და ცვლილება ამ სამუსიკო ელემენტისა წარმოადგენს ამ ხელოვნების ქმნილებასაც. კაცის ცხოვრებაც ხომ სხვა არა არის რა, თუ არა დაუსრულებელი ცვლილება მისი „მე“-სი დრო-ჟამის მსვლელობაში. მემუსიკის მოკავშირე ხმა მეტყველებისა და მუსიკისა და მათი მოქმედება ჩვენს არსების საიდუმლოებაზე. კიდევ მოკავშირე მუსიკისა — მხედველობის გრძნობათა დარგი. მუსიკა და მხედველობის ილლუზია; ვაგნერის ოპერები. კიდევ მოკავშირე ელემენტი. მოძრაობა და მუსიკა. მოძრაობა—მთქმედებით შესაძლო ხდება შეაგნებინო მუსიკა. ისიდორა დუნკანი; სატახტო ქალაქების გაზეთების აზრი დუნკანზედ. მუსიკის მოკავშირენი: ხმის თვისებანი, ვითარება, სიტყვა, მხედველობის გრძნობათა დარგი, ქორეოგრაფიის ხელოვნება. მემუსიკე სტრადელლა და ეპიზოდი მის ცხოვრებიდან. რუსთაველის აზრი სიმღერა მუსიკაზე. მუსიკა, როგორც ყოველივე მოვლენა ქვეყნიერებისა, ემორჩილება ევოლუციის შეურყეველ კანონს. მუსიკას, როგორც ხელოვნებას, რომლის მოქმედებს სფერაც ისე უახლოვდება იმ სულის მოძრაობათა სამფლობელოს საცა ჩნდება და ისახება სიმპატია და ანტიპატია, უფრო მეტი მნიშვნელობა უნდა ჰქონდეს. რა ადგილი უნდა ეჭიროს მუსიკას აღზრდის საქმეში, დასკვნა.

უცხოეთი

მოძრაობა ჩინეთში.

პეკინიდან ცნობები მოდის, რომ ჩინეთის სამხრეთ ნაწილში დაიწყო მოძრაობა, რომელიც დღევანდელ საერო გვარეულობის წინააღმდეგაა მიმართული. ჩინეთის მთავრობის სიტყვით მოძრაობაში განსაკუთრებით ახალ-გაზრდობა „იღებს მონაწილეობას. ახალგაზდობა თხოულობს რეფორმების დაუყოვნებლად შემოღებას

ნანკინში მოძრაობა თან და თან ფართოვდება. უცხოელები ქალაქიდან გარბიან. ამ მოძრაობას მთავრობა ელოდა, წინდაწინვე ზომები იყო მიღებული. 7000 კაცი თოფ ქვეშ იყო, საომარ წესზე გამზადებული. პეკინიდან ცნობა მიუღიათ რუსეთის გაზეთებს, რომ ეგრედ წოდებულმა „წითელმა ფარანი“ საზოგადოებამ „ფურცელი გამოსცა და მოუწოდა ჩინელებს უცხოელების წინააღმდეგ ამხედრება.

მდ. იან-ცე-კიონგის გაყოლებაზე მიდი-მოდიან ინგლისისა და გერმანიის კრეისერები. ვლადივასტოკიდან ცნობა მიუღია „კასპს“, რომ კრეისერი „ჟემჩუგი“ ხანკოუში გაიგზავნა ჩაის მოვაჭრე რუსთა ინტერესების დასაცავად. კრეისერის გაგზავნა გამოწვეულია ჩინეთის დღევანდელ მოძრაობისა.

სპარსეთის ამბები.

სპარსეთიდან იუწყებიან, რომ რუსის ჯარი კიდევ დარჩება სპარსეთში გაზეთების ცნობა, ვითომ რუსეთის მთავრობას გადაეწყვიტოს ჯარის გაწვევა არ გამართლდა. თავრიზში ამ ჟამად რუსეთის საელჩოში კრებები იმართება. მონაწილეობას იღებენ რუსის ვაჭრები, ბანკის წარმომადგენლები და სხვანი. არკვევენ იმ ზარალს, რომელიც მოუვიდათ რუსის ქვეშევრდომთ სპარსეთის რევოლიუციის დროს. რუსეთის საელჩო მოსთხოვს სპარსეთის მთავრობას ზარალის ანაზღაურებას.

თავრიზში გერმანელების გავლენა დღითი დღე იზრდება. ურმიაში სცდილობენ გემების კონცესია ხელში ჩაიგდონ. ამას გარდა თავრიზშიც გაგსწეხ ძაფის სართავი ფაბრიკა. საქმის გაფართოვებასა ფიქრობენ. განზრახვა აქვთ სპარსეთის სხვა და სხვა ადგილებს განაყოფილებანი მოსდონ და სხვა და სხვა საქონელი დაამზადონ. თითონ ფაბრიკა მშვენივრად არის მოწყობილი, ელექტრონის სადგური იმაზე მეტს ენერგიას იძლევა ვიდრე საჭიროა. ინჟინერები, ხელოსნები და სხვა მომუშავენი ყველა გერმანელებია სპარსელ მუშებთან მშვენიერი განწყობილება აქვთ.

რუსეთის გაზეთებსაც კი ატყობინებენ თავრიზიდან, რომ ბოლო დროს რუსებმა ძლიერ გაიტეხეს ეხტიბარი და სპარსეთის ხალხ ის თვალში ყოველივე თანაგრძნობა დაჰკარგეს სპარსეთის მთავრობაც მეტად ალმაცერად უცქერის რუსებს. ერთხანად არც კი ამოწმებდა სპარსელ ვაჭრებისა და რუსების პირობის ქაღალდებს. სპარსეთში გერმანელების საქონლის გარდა ინგლისის საქონელიც გამრავლდა და რუსის ფაბრიკების ნაწარმოებს ბაზარს აკლის. სპარსეთში იაფ საქონელსაც ავრცელებენ და კარგი თვისების საქონელსაც. „რუსკ. სლ.“ კორესპონდენტი სწერს თუ არ გამოვიღვიძეთ, ამ ორ წელიწადში ისე ნიადაგი გამოგვეცლება, რომ სპარსეთის ვაჭრობა გერმანელებისა და ინგლისელების ხელში გადავა.

რუსეთი

ახალი პოლიტეხნიკური ინსტიტუტი. ქ. პერმის თვითმართველობამ, საგუბერნიო და სამაზრო ერობებმა ვაჭრობისა და მრეწველობის მინისტრის წინაშე აღძრეს შუამდგომლობა გაიხსნას პერმში პოლიტეხნიკური ინსტიტუტი. თავის მხრივ შენობის ასაგებად 1,500,000 მანეთს აღუთქვამენ.

მინსკის ჭეშმარიტი რუსები და ექიმი დუბროვინი. როგორც ვიცით ბეშმარიტ რუსთა კავშირში დიდი უთანხმოება სუფევს. მოკავშირენი აუჯანყდნენ თავიანთ სულის ჩამდგმელს ექიმ დუბროვინს და მისი „ტახტიდან“ ჩამოგდება მოისურვეს. მაგრამ ეტყობა დუბროვინს ავტორიტეტი სულ არ დაუკარგავს. სხვა და სხვა ადგილებში „აჯანყებას“ ახდენენ მოკავშირენი და მის კავშირის სათავეში დარჩენას მოითხოვენ. ერთი ამ ნაირი „აჯანყება“ ქ. მინსკში მოხდა. მოკავშირენი შეიკრიბნენ, გაჰკიცხეს კავშირების უმთავრეს საბჭოს მოქმედება და თანაგრძნობის ადრესი გაუგზავნეს დუბროვინს: დიდად ვწუხვართ, რომ მთავარმა საბჭომ უნდობლობა გამოგიცხადათ და მით თქვენი პიროვნება შეურაცხყოფა! კარგად არის დუბროვინის საქმე!

სლავიანების კრება. სოფიის საორგანიზაციო კომიტეტმა უკვე დაუგზავნა მოსაწვევი ბარათები ყველას, ვინც კი პრაგის კრებაში იღებდა მონაწილეობას. კრება გაიხსნა 24 ივნისს. კრებაზე იმუშავებენ პეტერბურგში შედგენილ პროგრამის მიხედვით. სხვათა შორის მიწვეულნი არიან როგორც სტუმრები სლავიანურ უნივერსიტეტების და განმანათლებელ საზოგადოებათა წარმომადგენელნი, მეცნიერნი და გამოჩენილი სლავიანთა მოღვაწენი.

მეორე სათათბიროს დეპუტატები ციხეში. სათათბიროს შრომის ჯგუფს ქ. კოვნოდან ატყობინებენ, რომ იქ საგუბერნიო ციხეში სხვადან მეორე სათათბიროს დეპუტატები ექიმი გუდოვიჩი, ნაფიცი ვექილი სტაშინსკი და გლეხები კუმელისი, კუსტასი და პოვილისი. ყველას თითო წელიწადი ციხე აქვთ გადაწყვეტილი. მათ ლიტველების აღელვება ბრალდებათ.

ბავშვების თვითმკვლელობა. ბავშვების თვითმკვლელობამ რუსეთში ეპიდემიური ხასიათი მიიღო. პრივატ-დოცენტ გრეიდენბერგის გამოკვლევით მიზეზი ამ მკვლელობათა სხვა და სხვანაირია. 1905—6 წლებში თავი მოუკლავს და თავის მოკვლა განუზრახავს 436 ბავშვს. აქედან ნერვებით და სულით ავადმყოფობის ნიადაგზე თავი მოუკლავს 27,7 პროც., გამოურკვეველ მიზეზებისა გამო 23,3 პროც., სასკოლო მიზეზით 21,8 პროც., საოჯახო მიზეზით 15,2 პროც., რომანიულ ნიადაგზე 11,0 პროც. და პედაგოგიური მიზეზით 6,8 პროც. მამრობითი სქესის ბავშვთა შორის თვითმკვლელობა ხდებოდა ნერვების და სულით ავადმყოფობის, მედრობითი სქესის ბავშვთ შორის კი უფრო სასკოლო, პედაგოგიური და ოჯახური უსიამოვნების ნიადაგზე. საინტერესოა ისიც რა კავშირი აქვთ სახელმწიფო ცხოვრებაში მომხდარ ამბებთან ამ თვითმკვლელობათ. პეტერბურგში, მაგ. 1900 წელში თავი მოუკლავს და თავის მოკვლა განუზრახავს 119 ბავშვს. 1904 წელს, რევოლიუციისთვის მომზადების ხანაში 70, 1905 წელს რევოლუციის გაჩაღების ხანაში 46, 1906 წელს, რევოლიუციის მინელების ხანაში 77, 1907 წელს, რევოლიუციის ჩაქრობის ხანაში 151. ამიტომ, ამბობს გრეიდენბერგი, ჩვენ საბუთი გვაქვს ვიფიქროთ, რომ ბავშვთა თვითმკვლელობის ეპიდემიას დიდი კავშირი აქვს ჩვენ პოლიტიკურ და საზოგადოებრივ რეაქციასთანო.

ერობა დასავლეთ გუბერნიებში. 22 მაისს სახელმწიფო საბჭოს განსაკუთრებულმა კომისიამ დაამთავრა დასავლეთ გუბერნიებში ერობის შემოღების საკითხის ვანხილვა. კრასოვსკიმ და ლეონტოვიჩმა ბევრი ილაპარაკეს კურიალურ სისტემის წინააღმდეგ. ლეონტოვიჩმა ამას გარდა მომავალ ერობებში რუს ხმოსანთა ყოველნაირ განსაზღვრის წინააღმდეგ გამოსთქვა აზრი. პროექტს იცავდა ადგილობრივ მეურნეობის საქმეთა მთავარ სამმართველოს უფროსი გერბელი. მისი აზრით კანონ-პროექტს დიდი გაუმჯობესობანი შეაქვს 1890 წლის საზოგადო ერობათა დებულებაში. პოლონელებს არ შეუძლიანთ ამ კანონ-პროექტს დაემდურონ, რადგან მათ უფლება ეძლევათ მეტი წარმომადგენელნი იყოლიონ, რომელთა რიცხვი პროპორციონალურად გადაამეტებს პოლონელთა მცხოვრებლებსო.

ინგლისი და ფინლიანდიის საკითხი. ფინლიანდიის საკითხმა როგორც ვიცით მთელი დასავლეთი ევროპა აალაპარაკა. პირველად სხვათა შორის რუსეთის უსამართლოების წინააღმდეგ ხმა აიმაღლა ინგლისმა. რუსულ გაზეთების სიტყვით ინგლისელები დიდ შიშში არიანვი თუ რუსეთმა ფინლიანდიის კონსტიტუცია მოსპოსო. ფინლიანდიას პირველად გამოესარჩლნენ იეზრისტები, შემდეგ ვაჭრები. ყველა სავაჭრო პალატებმა იკონიეს მსჯელობა ფინლიანდიის საკითხის გამო და საპროტესტო რეზოლიუციები გამოიტანეს. იშვიათია ინგლისელ ვაჭრთა შორის ისეთი ერთსულოვნება, ჰარმონიულად შეწყობა, როგორიც მათ ამ საკითხში გამოიჩინეს. ერთსაც არავის გამოუთქვამს აზრი პროტესტის წინააღმდეგ. ზოგმა დ-დმა პალატამ, როგორც მაგ. გლასტოვსკისაა, წინადადებაც კი შეიტანა ბოიკოტი გამოვუცხადოთ საერთოდ რუსეთს, თუ იგი ფინლიანდიის თავისუფლებას დაარღვევსო. დიდის ნდობით ეპყრობიან ინგლისის ვაჭრები ფინლიანდიის გემებს და მოხელეებს და პატივს სცემენ საერთოდ იმ კანონიერებას, რომელიც ფინლიანდიელთა შორის სუფევსო.

საზოგადოების დახურვა. ვილნოში გუბერნიის საზოგადოებათა და კავშირთა საკრებულოს დახურა ქალთა უფლებრივად გათანასწორების საზოგადოება.

ფინლიანდიის პრესსა და სათათბირო. ჰელსინგფორსი პრესაზე სათათბიროს ოპოზიციის წარმომადგენელთა სიტყვებმა ღრმა შთაბეჭდილება მოახდინა. გაზეთები მაკლაკოვის და მილიუკოვის სიტყვებს ისტორიულ ამბავადა სთვლიან. სტაროფინური გაზეთები ამბობენ, რომ აქამდინაც საჭირო იყო ფინლიანდიის საკითხი რუსეთის საზოგადოებისთვის გაგვეცნოვო. გაზეთი „ნუა პრესსენი“ სწერს: ბნელი ჰორიზონტი ოპოზიციის მიერ უფლებათა მედგარმა დაცვამ გაანათა. მისი სიტყვები ამაოდ არ ჩაივლის. ისინი ქმნიან საზოგადო აზრს, აფიზლებენ გულგრილებს, ამხნევებენ სულმდაბალთ. ისინი ქმნიან იმ მომავლის პერსპექტივას, როცა რუსეთში სამართლიანობა და ბეშმარიტი თავისუფლება დამყარდება და ფინლიანდიის უფლებანიც აღიარებულ იქმნებაო.

განცხადებანი

◀ სოფლისთვის ▶

საჭიროა

ქართველი ახალგაზრდა უფლებიანი ბებია. დაწვრილებით ქვაშვეთის მთავარ ნიკო ოქრომჭედლიშვილთან. ტფილისი. სამების ქუჩ № 3. (3—299—1)

თვეში 150 მან.

და მეტს უთოოდ აიღებ[illegible] ადგილებით უცხო ენები. **მხოლოდ [illegible] ბუ ხალტემაზე** შესწავლით 2—3 თვის განმავლობაში მასწავლებლის დაუხმარებლად **გერმანულ ენას, ფრანგულს, ინგლისურსა** და **ლათინურს.**

ამ სისტემით უფილებლად მიიღებენ საკადელს დიდძალი ქვეის წერილები მოგვდის ფასი 1 ენისა 1 მ. 25 კ., 2-სა 2 მ. 25 კ. 3 სა 3 მ. 4-სა 3 მ. 75 კ. (ამარგებითაც) იგზავნება დაუყოვნებლივ, უბეჭდ. С.-Петерб., Невскій 118 Т-во „Основа“. N 1846 ალექ. ბელი ს. ბ. ბ. (4—ნ. 1)

იყიდება

100 დეს. 65 დეს. ტყე ზემო ავჭალიდან 1 ნახ. ვერ. მანძილზე და 35 დეს. სახნავი მცხეთის პირდაპირ, სოფ. წიწამურში, სადგურიდან 2 ვერსზე. ადგილი ვაკეა. იკითხეთ მე-10 საპ. ნაწ. ბატარეინი ქ. № 14 (1—3000—1) **გ. გურგენოვთან.**

ექიმი

ე. ს. ხუნდაძე დაბრუნდა ქუთაისში

იღებს შინაგ., ქალ., ბებ. და ხიფილ. ავადმყოფებს. დილით 9—11 ს., საღამოთი 6—7 საათ. ოთხშაბათობით ღარიბებს უფასოდ იღებს. (ნ.—110)

ვ. ყიფიანის დრამა

სამეგრელოს მთავარი ლევან

ისტორიული დრამა 5 მოქმედებად გამოცემა გაზ. „დროების“ რედაქციისა და კ. მეხიეევისა.

ფასი ოქრ აბაზი

იყიდება „დროების“ რედაქციაში და წერაკითხვის საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში.

ელექტრონის გილზის ფაბრიკა

„როზა“

(„ვარდი“)

ტფილისი, უჩებნის შესახვევი, № 5. ტელეფონი № 602.

საკვირველად მშვენიერი ბილზები მეტად ფიინდა ფრანგულ ქაღალდისა. იყიდება ყველგან. (100—ტ.—20)

„ველტალ-ვაჩის“ საათები ქონევაში.

ამ მარკას გარანტია აქვს, ის ცნობილია ყველაზე სოლიდურ, საუკეთესო საათების შკეთებელ—„ველტალ-ვაჩის“ ფაბრიკა ქონევაში თვეებით ძველ დაედამიწის ზურგზე 50.000 საათს ჰყიდის; ეს ფირმა ცნობილია რეგულარულ ყველაზე კეთილ-სინიდისიერი. ძამაკაც. საათი მაგი ფოლადისა, ძლიერ თხელი ვერცხლის მანეთის ოდენა, მიმართვა უკლიებოთ, რემონტუარი ერთწელ 40 საათში, 15 ქვა. ფასი მხოლოდ 3 მ. 25 კ., ორი საათი 6 მ. ასეთივე ქალის 4 მ., გაგზავნა 4 ფალ. 40 კ. (ციმბირში 75 კ.). ასეთივე ძამაკაც. **«ანკერი»** 18 რუბინზე **„ლევე ვიზიბლით“** უეჭველად ხუთი მუშაობა უძაღლ. ზარის. 5 მ. 25 კ. 2 საათი 10 მ. იგზავნება ფას-დადებ. უბეჭდ 6 წლ. თავდებებით: თუ საათი არ მოგეწონებათ, ფულს უკან ვაბრუნებთ. მოდის ლაბაზი ჯაჭვი ამერიკ. ოქროსი ბრელოკ. 75 კ. და 1 მ. 50 კ. ორბიტრტ. 2 მ. 50 კ. და 3 მ. 50 კ.

ადრესი: Экспортн. домъ И. Штурмфельдъ, Варшава Св. Креста, N 48 отд. 12. გთხოვთ ადრესი ამოსჭრათ და მაგრად დაკერთ კონვერტზე ან ფიცარზე. Метцль и К-о N 34052. (4—3)

სანერგე ამერიკულ ვაზისა

„კლო-ჟგურული“ ქუთაისში.

● უდიდესი ასორტიმანტი რუსეთში ●

1200 ამერიკული, ევროპიული და აზიური სასმელ და საჭმელ ყურძნის ჯიში და გიბრიდები.

მსურველთ უფასოდ ეგზავნებათ განმარტებანი და პრეის-კურანტები.

აქვე იღებენ ბავშვებს სამეურნეო მუშაობის შესასწავლად. (0—ნ.—44)

◀ დიდი იაფობა ▶

20 მაისიდან 10 ივნისამდე

პარიზის მაღაზია

დამზადებულ ცანისამოსისა

ძმ. საფარიანცისა და ფერ-სააკოვისა

ნიშნავს დიდ

იაფობას

◀ 20 მაისიდან—10 ივნისამდე 1910 წ. ▶

ფასები ფიქსირებულად

გოლოვინის პროსპექტი ტელეფონი № 258 (10—7)

20 მაისიდან 10 ივნისამდე

◀ დიდი იაფობა ▶

ტამბა „სინათლე“ რუსის ქუჩა № 3

რედაქტორ-გამომცემელი დ. ხრამელაშვილისა.